

DANIEL דניאל

1 ¹ בַּשָּׁנָה שְׁלוֹשׁ לְמַלְכוּת יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה בָּא נְבוּכַדְנֶאֱצַר^a **2**
מֶלֶךְ־בָּבֶל יְרוּשָׁלַם וַיִּצַר עָלֶיהָ: ² וַיִּתֵּן אֹדְנִי^a בְּיָדוֹ אֶת־יְהוֹיָקִים
מֶלֶךְ־יְהוּדָה וּמִקְצַת כָּל־יְהוּדָה וַיְבִיֵאֵם אֶרֶץ־שֹׁנַעַר^b בְּבֵית
אֱלֹהִים^a וְאֶת־הַכֵּלִים הֵבִיא בֵּית אוֹצַר אֱלֹהִיו: ³ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
לְאַשְׁפְּנָז^a רֹב סָרִיסִיו לְהָבִיא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִזְרַעֲבֵי הַמְּלוּכָה וּמִן־
הַפְּרִתָּמִים: ⁴ יְלָדִים אֲשֶׁר אֵין־בָּהֶם כָּל־מְאוּם^a וְטוֹבֵי מַרְאֵה
וּמְשֻׁכְּלִים בְּכָל־חֲכָמָה וְיִדְעֵי דַעַת וּמְבִינֵי מִדָּע וְאֲשֶׁר כָּח בָּהֶם
לְעִמּוֹד בְּהִיכַל הַמֶּלֶךְ וְלִלְמַדְם סֵפֶר וּלְשׁוֹן כַּשְׂדִּים: ⁵ וַיִּמֶן לָהֶם
הַמֶּלֶךְ דְּבַר־יּוֹם בְּיוֹמוֹ^a מִפֶּת־בַּיִת^a הַמֶּלֶךְ וּמִיָּן מִשְׁתִּיּוֹ^b וְלִגְדֵי־לֶם שְׁנַיִם^o
שְׁלוֹשׁ וּמִקְצֹתָם יַעֲמִדוּ לְפָנַי הַמֶּלֶךְ: ⁶ וַיְהִי^a בָּהֶם מִבְּנֵי יְהוּדָה
דָּנִיֵּאל^b חֲנַנְיָה מִישָׂאֵל וְעַזְרִיָּה: ⁷ וַיִּשְׁם לָהֶם שֵׁר הַסָּרִיסִים שְׁמוֹת
וַיִּשְׁם^a לְדָנִיֵּאל בְּלִטְשַׁאצַּר^b וְלִחֲנַנְיָה שְׁדִרְךָ וְלִמִּישָׂאֵל מִיִּשְׁךָ וְלַעֲזַרְיָה
עֵבֶד נְגוּי^c: ⁸ וַיִּשְׁם דָּנִיֵּאל עַל־לְבָבוֹ אֲשֶׁר לֹא־יִתְנַאֵל בְּפִתְחֵי הַמֶּלֶךְ
וּבִיָּן מִשְׁתִּיּוֹ וַיִּבְקֶשׁ מִשֵּׁר הַסָּרִיסִים אֲשֶׁר לֹא יִתְנַאֵל: ⁹ וַיִּתֵּן הָאֱלֹהִים
אֶת־דָּנִיֵּאל לְחָסֵד וְלִרְחֻמִּים לְפָנַי שֵׁר הַסָּרִיסִים: ¹⁰ וַיֹּאמֶר שֵׁר
הַסָּרִיסִים לְדָנִיֵּאל יִרְא אֲנִי אֶת־אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר מִנָּה אֶת־מֵאֲכָלְכֶם
וְאֶת־מִשְׁתֵּיכֶם אֲשֶׁר לָמָּה יִרְאֶה אֶת־פְּנֵיכֶם זְעָפִים מִן־הַיְלָדִים אֲשֶׁר
כְּנִילְכֶם וְחִיבְתֶם אֶת־רֵאשֵׁי לְמֶלֶךְ: ¹¹ וַיֹּאמֶר דָּנִיֵּאל אֶל־הַמֶּלֶצַר^a

ה¹ מל בכתיב ול בסיפ
לא כת כן בסיפ
ה. מ. ח
ג
ל. ל. ד. ול
בכתיב. כ.⁴
ג. מ. ח. ד. מ. מ. ח. כ. ת. א.
ק. לא קר ב מנה
בליש. ג.⁶
ל. ב. כל מל.¹
ל. ג. ה.⁸
ד בליש. ל.
ל וכל קריא חלוף
ל
פד וחד מן ג פסוק
וישם וישם
ה בטע. כל מל
פד. ב. בנ"ך. ל
ג
ל
ב. ח. ח
ל. ל. ל. כ. א.

Cp 1 ¹ Mp sub loco. ² Mm 3784. ³ Mm 3785. ⁴ Mm 1581. ⁵ Mm 898. ⁶ Mm 4169. ⁷ Jdc 3,2. וחד ללמד.
⁸ Mm 1278. ⁹ Mm 3160. ¹⁰ 1Ch 25,5.

Designat in sq \mathfrak{S}^o = versio libri Danielis iuxta LXX interpretes, $\mathfrak{S}^{9'}$ = iuxta Theodotionem.
Cp 1,1 ^a nonn Mss semper נַצַר—in hoc libro || 2 ^a nonn Mss יהוה, sed inusitatum in
hoc libro excepto cp 9 || ^{b-b} prb add cf $\mathfrak{S}^{o'}$ * || 3 ^a \mathfrak{S}^o Αβιεσδρι = אַבִיעֶזֶר cf 11^a ||
^b nonn Mss Edd מ' || 4 ^a מ, mlt Mss ut Q מום || 5 ^{a-a} 1 c \mathfrak{S}^3 mlt Mss (מ) פתבג,
it sim 11,26 ^{b-b} || ^{b-b} prb tr ante וימן || 6 ^a Seb ויהיו || ^b \mathfrak{S}^2 hic et passim דָנִיֵאל, it Ez
14,14.20 || 7 ^a > \mathfrak{S}^3 || ^b pc Mss שַצַר—, Ms אַשַצַר—, Ms שַצַאר— || ^c prb pro נבו ||
11 ^a \mathfrak{S}^o Αβιεσδρι cf 3^a, \mathfrak{S}^A mnšr = מְנַצַר, \mathfrak{A} manāšar, \mathfrak{D} Malassar.

12 אֲשֶׁר מִנְּהָ שָׁר הַסְּרִיסִים עַל־דְּנִיָּאל חֲנֻנְיָהּ מִיִּשְׂאֵל וְעִזְרִיָּה׃ 12 נֹס־ 12
 נָא אֶת־עַבְדֶּיךָ יָמִים עֲשֶׂרָה וַיְהִי־לָנוּ מִן־הַיּוֹרְעִים^a וְנֹאכְלָה וּמִיָּוֶה
 13 וְנִשְׁתָּה׃ 13 וַיֵּרְאוּ לְפָנֶיךָ מִרְאִינוֹ וּמִרְאֵה הַיְלָדִים הָאֲכָלִים אֶת פֶּתְבַגַּי
 14 הַמֶּלֶךְ וְכֹאֲשֶׁר תִּרְאֶה^a עֲשֵׂה עִם־עַבְדֶּיךָ׃ 14 וַיִּשְׁמַע לָהֶם לְדַבַּר הַזֶּה
 15 וַיִּנְסֹם יָמִים עֲשָׂרָה׃ 15 וּמִקְצַת יָמִים עֲשָׂרָה נִרְאָה מִרְאֵיהֶם טוֹב
 16 וּבְרִיאֵי בָשָׂר מִן־כָּל־^a הַיְלָדִים הָאֲכָלִים אֶת פֶּתְבַגַּי הַמֶּלֶךְ׃ 16 וַיְהִי
 הַמֶּלֶךְ נֹשֵׂא אֶת־פֶּתְבָגָם וַיִּין מִשְׁתֵּיהֶם וְנָתַן לָהֶם זֵרְעָנִים^a׃
 17 וְהַיְלָדִים הָאֵלֶּה אַרְבַּעָתָם נָתַן לָהֶם הָאֱלֹהִים מִדַּע וְהַשְּׂכָל בְּכָל־
 18 סֵפֶר וְחִכְמָה וּדְנִיָּאל הַבֵּינָן בְּכָל־חֻזּוֹן וְחִלְמוֹת׃ 18 וּלְמִקְצַת הַיָּמִים
 אֲשֶׁר־אָמַר הַמֶּלֶךְ לְהִבְיָאָם וַיְבִיֵּאָם שָׂר הַסְּרִיסִים לְפָנָי נְבִכְדֻנְצָר׃
 19 וַיְדַבֵּר אִתָּם הַמֶּלֶךְ וְלֹא נִמְצָא מִכָּלָם כְּדְנִיָּאל חֲנֻנְיָהּ מִיִּשְׂאֵל
 20 וְעִזְרִיָּה וַיַּעֲמְדוּ לְפָנָי הַמֶּלֶךְ׃ 20 וְכָל־דְּבַר^a חִכְמַת בִּינָה^a
 אֲשֶׁר־בִּקֵּשׁ מֵהֶם הַמֶּלֶךְ וַיִּמְצְאוּ עֲשָׂר יָדוֹת עַל־כָּל־הַחֲרֻטָּמִים
 21 הָאֲשָׁפִים^b אֲשֶׁר בְּכָל־מַלְכוּתוֹ׃ 21 וַיְהִי דְנִיָּאל עַד־שְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ
 הַמֶּלֶךְ׃ פ 2 וּבְשְׁנַת שְׁתַּיִם^a לְמַלְכוּת נְבִכְדֻנְצָר חָלַם
 נְבִכְדֻנְצָר חֲלָמוֹת וַתִּפְּעֶם רוּחוֹ וַשְּׁנַתוֹ נִהְיֶתָה^b עָלָיו׃ 2 וַיֹּאמֶר
 הַמֶּלֶךְ לְקָרֵא לְחֲרֻטָּמִים וְלֹא־שָׁפִים וְלִמְכַשְׁפִּים וְלַכַּשְׂדִּים^a לְהַגִּיד
 לְמֶלֶךְ חֲלָמוֹתָיו וַיָּבֵאוּ וַיַּעֲמְדוּ לְפָנָי הַמֶּלֶךְ׃ 3 וַיֹּאמֶר לָהֶם הַמֶּלֶךְ׃
 חֲלוֹם חֲלָמָתִי וַתִּפְּעֶם רוּחִי לָדַעַת אֶת־הַחֲלוֹם׃ 4 וַיְדַבְּרוּ הַכַּשְׂדִּים
 לְמֶלֶךְ אַרְמִית^a מִלְּכָא לְעֶלְמִין חַיִּי אָמַר חֲלָמָא^b לְעַבְדֶּיךָ^c
 וּפְשָׂרָא^d נְחֻוָּא׃ 5 עֲנֵה^a מִלְּכָא וְאָמַר לְכַשְׂדִּיָּא^b מַלְתָּא מִנֵּי אֲזָדָּא
 חֵן לָא תְהוֹדְעוּנִי חֲלָמָא וּפְשָׂרָה הַדְּמִין תִּתְעַבְדוּן וּבְתִיכּוֹן נְוֹלִי^c

ב. ל. ל.
 ג. רפ"ג.
 12ב, 13א.
 ל. 14ב.
 ל. 15.
 ל. ב וכל לשון ארמי דכות
 ב. לח. ל. בליש. 14ב, 15ג.
 ל. 16ג.
 ל. 17ג.
 י חס וכל מלכים דכות ב מא 19 וחד מן 19 ותרי מילין ס"פ

11 Mm 2002. 12 Mm 3223. 13 Mm 539. 14 Mp sub loco. 15 Mm 3786. 16 Mm 2235. 17 Mm 3787. 18 2 R 25, 22. 19 Mm 3788 contra textum, duae notulae non congruentes, duabus e traditionibus ortae. 20 Mm 275. Cp 2 1 Mm 3789. 22 R 25, 22. 3 Mm 3790. 4 Mm 414. 5 Mm 3793. 6 Mm 3819.

12^a l c pc Mss הזרענים? cf 16 || 13^a l c pc Mss הַיְלָדִים || 15^a > pc Mss ט' 9; ט' ἄλλων cf 13 ט' || 16^a Q זרעים cf 12 || 20^{a-a} l ובי' חכמה cf ט' || ^b 1 prb c nonn Mss וְהִי || Cp 2, 1^a prp עֲשֶׂרָה שְׁתַּיִם cf 1, 3, 5, 18 || ^b cf 8, 27; prp נִדְדָה cf 6, 19 || 2^a Q דיים || 4^a prb add; prp וַיֹּאמְרוּ || ^b ט' ח', id 5, 12^b 7, 1^c || ^c K דִּיךָ ut Esr 4, 11, Q דִּיךָ || ^d pc Mss רה, 2 Mss רה; sim 6. 7. 9 et cet || 5^a prp hic et passim עֲנֵה cf 7. 10 3, 9, at vide 3, 24 || ^b K ט' יא, id 10^a 4, 4^b; Q אי || ^c id 3, 29, sed Esr 6, 11 נולו.

6 יִתְשַׁמּוּן׃ 6 וְהֵן חֲלָמָא וּפְשָׁרָהּ תְּהִיִּיחֻן מִתְּנִין וּנְבִזְבָּה^a וַיִּקְרַשׁ שְׁנִיא
7 תְּקַבְּלוּן מִן־קְדָמִי לְהֵן חֲלָמָא וּפְשָׁרָהּ הַחֻנִּי׃ 7 עֵנֹו תְּנִינֹות וְאִמְרִין
8 מִלְּכָא חֲלָמָא יֵאמֵר לְעַבְדֹוהִי וּפְשָׁרָהּ^a נְהִתְנָה׃ 8 עֵנָה מִלְּכָא וְאִמְר
9 מִן־יְצִיב יַדַּע אֲנָהּ דִּי עֲדָנָא אֲנִתּוֹן זְבִינִין^a כָּל־קְבֻלָּא^a דִּי תְּנִיִּיתוּן^b דִּי
9 אֲזָדָא מִנִּי מִלְּתָא׃ 9 דִּי הֵן־חֲלָמָא לָא תְּהוֹדַעְנִי תְּדָה־הִיא דְּתִכּוֹן
10 וּמְלָה כְּדָבָה^a וּשְׁחִיתָהּ הַזְּמִנְתּוּן^b לְמֵאמְרֵי קְדָמִי עַד דִּי עֲדָנָא יִשְׁתַּנָּא
10 לְהֵן חֲלָמָא אִמְרוּ לִי וְאֲנִידַע דִּי פְשָׁרָהּ תְּהִיִּיחֻנִּי׃ 10 עֵנֹו כְּשִׁדְיָא^a
11 קְדָם^b מִלְּכָא וְאִמְרִין לָא־אִיתִי אֲנָשֵׁי עַל־יְבִשְׁתָּא דִּי מִלְּתָא מִלְּכָא
11 יוֹכֵל^d לְהַחְוִיָּה כָּל־קְבֻלָּא דִּי כָּל־מְלָךְ רַב וְשְׁלִישׁ מְלָה כְּדָנָה לָא
11 שְׁאֵל לְכָל־חַרְטָם^e וְאִשְׁף וְכִשְׁפֵי׃ 11 וּמִלְּתָא דִּי־מִלְּכָה שְׁאֵל יִקְרָה
12 וְאַחֲרָן^a לָא אִיתִי דִּי יַחְוֵנָה^b קְדָם מִלְּכָא לְהֵן אֲלֵהִין דִּי מְדַרְהוֹן^e
12 עִם־בְּשָׂרָא לָא אִיתּוּהִי׃ 12 כָּל־קְבֻלָּא דְּנָה מִלְּכָא בְּנָס וְקִצְף שְׁנִיא
13 וְאִמְר לְהוֹבְדָה לְכָל חַכְמֵי בָבֶל׃ 13 וְדָתָא נְפִקְת וְחַכְמֵיָא
14 מִתְּקַטְלִין וּבְעוּ דְּנִיָּאל וְחַבְרוּהִי לְהַתְּקַטְלָה׃ פ 14 בְּאֲדִין
15 דְּנִיָּאל הִתִּיב עֲטָא וְשַׁעַם לְאֲרִיִּוךְ רַב־טַבְּחֵיָא דִּי מִלְּכָא דִּי נְפִק
15 לְקַטְלָה לְחַכְמֵי בָבֶל׃ 15 עֵנָה וְאִמְר לְאֲרִיִּוךְ שְׁלִישָׁא דִּי־מִלְּכָא
16 עַל־מָה דָּתָא מְהַחְצֵפָה^a מִן־קְדָם מִלְּכָא אֲדִין מִלְּתָא הוֹדַע אֲרִיִּוךְ
16 לְדְּנִיָּאל׃ 16 וְדְּנִיָּאל^a עַל^a וּבְעָה מִן־מִלְּכָא דִּי זְמַן^b יִנְתֵּן־לָהּ וּפְשָׁרָא
17 לְהַחְוִיָּה לְמִלְּכָא׃ פ 17 אֲדִין דְּנִיָּאל לְבֵיתָהּ אֲזַל וְלַחְנִינְיָה
18 מִישָׂאל וְעִזְרִיָּה חַבְרוּהִי מִלְּתָא הוֹדַע׃ 18 וְרַחֲמִין לְמַבְעָא מִן־קְדָם
19 אֲלֵה שְׁמֵיָא עַל־רְזָה דְּנָה דִּי לָא יַהֲבִדוּן דְּנִיָּאל וְחַבְרוּהִי עִם־שְׂאֵר
19 חַכְמֵי בָבֶל׃ 19 אֲדִין לְדְּנִיָּאל בְּחֻזָּא^a דִּי־לִילְיָא רְזָה גְלִי^b אֲדִין
20 דְּנִיָּאל בְּרַךְ לְאֵלֵה שְׁמֵיָא׃ 20 עֵנָה דְּנִיָּאל וְאִמְר

ה' ב מנה ר"פ . יד
ל . 84
ב מנה כת ה
ל . ל ומל
ל
הודמנתון . כל כת א
ק בליש ובסיפ
ל . 84 . כשדא ל
ק
ל בלשון תרגום . יא
בטע לאחור . כל כת ה
ל . ל . ל כת ה . ל
ל
ל וכת ה
ל וכת ה
ל . כל ליש פת בסיפ
ל ומחליפין פת
ד כת כן יתיר ב
ול בליש .
לח ר"פ בטע
כל ליש פת בסיפ
כל כת ה
לח ר"פ בטע .
ב מילין דמטע ול בליש

7 Mm 3791. 8 Mm 3819. 9 Mm 3792. 10 Mm 3793. 11 Mm 3794. 12 Mp sub loco. 13 Mm 3795. 14 Cf Da 7,12. 15 Mm 3796.

6^a Ms ונב' cf 5,17^a || 7^a Ms V^s הֵן || 8^{a-a} I hic et passim כלקבל || ^b sic L, mlt Mss Edd תון || 9^a CV^s כ' || ^b K הַזְּמִין vel הַזְּמִין cf C, mlt Mss Edd הַזְּמִין; Q הַזְּמִין || 10^a cf 5^b || ^b C 2 Mss קדם, id passim || ^c sic L, mlt Mss Edd א' || ^d I c Ms יכל ut 3,29 cf 5,16 Q || 11^a C ואחרן || ^b mlt Mss נָה, sim saepe || ^c V^s מדור ut cet loci || 15^a cod Hillel פה, id 3,22^a || 16^{a-a} > S⁹*S, prb add || ^b pc Mss V^s זמן ut 7,12 || 19^a C² בה' , id passim || ^b גלי C.

לְהוֹאֵא שְׁמָהּ דִּי-אַלְהָא מְבֹרְךְ מִן-עֲלְמָא וְעַד-עֲלְמָא

ל. ל

דִּי חֲכַמְתָּא וְגִבּוֹרְתָא בִּי לְהֵ-הִיא :

ל

וְהוּא מְהֻשְׁנָא עַד-נִיָּא וְזִמְנִיָּא מְהַעְיָדָה מִלְכִין וּמְהַקִּים מִלְכִין

לג ר"פ. כל כת א בליש
ובסיפ¹⁶ ל: כת כן
יתיר י ול בליש¹⁷

יְהֵב חֲכַמְתָּא לְחַכְיָמִין וּמְנַדְעָא לְיַדְעֵי בִינָה :

הוּא גַּלְא עַמִּיקְתָּא^a וּמְסִתְרָתָא יַדַּע מַה בַּחֲשׂוֹכָא

ל

וְנִהוּרָא^b עִמָּה שְׂרָא :

ונהורא¹⁸
ק

לְךָ אֱלֹהֵי אֲבֹהַי מְהוּרָא וּמְשַׁבַּח אַנְהָ

ל

דִּי חֲכַמְתָּא וְגִבּוֹרְתָא^a יְהַבְתִּי^b לִי

וּכְעַן הוֹדְעַתְנִי דִּי-בְעִינָא מְנַךְ דִּי-מַלְכַת מְלָכָא הוֹדְעַתְנָא :

ל. ב ומל¹⁹. ל

כָּל-קַבְלִי דְנָה דְנִיָּאֵל עַל^a עַל-אַרְיוֹךְ דִּי מְנִי מְלָכָא לְהוּבְרָה²⁴

לְחַכְיָמִי בְּבַל אַזְלִי^b וְכֵן אֲמַר-לֵה לְחַכְיָמִי בְּבַל אַל-תְּהוּבְרֵה^c הַעֲלִנִי

ל

קַדָּם מְלָכָא וּפְשָׂרָא לְמַלְכָא אַחְוָא :²⁵ אַרְיוֹךְ אַרְיוֹךְ²⁵

י. יח ר"פ בטע

בְּהַתְּבַהֲלָה הַנְּעַל לְדְנִיָּאֵל קַדָּם מְלָכָא וְכֵן אֲמַר-לֵה דִּי-תְשַׁכַּחַת^a

ב. ב

גְּבַר^b מִן-בְּנֵי גְלוּתָא דִּי יְהוּד דִּי פְשָׂרָא לְמַלְכָא יְהוּדַע :²⁶ עֵנָה²⁶

י. ב פסוק דמטע²⁰. י

מְלָכָא וְאֲמַר לְדְנִיָּאֵל דִּי שְׁמָהּ בְּלִטְשַׁאצְרָה אִיִּתְיָךְ^a כְּהֵל לְהוֹדְעַתְנִי

האיחך
ק

חֲלָמָא דִּי-חַזִּית וּפְשָׂרָה :²⁷ עֵנָה דְנִיָּאֵל קַדָּם מְלָכָא וְאֲמַר רְזָה דִּי-

21, 19

מְלָכָא שְׁאֵל לָא חַכְיָמִין אַשְׁפִּין חַרְטֻמִּין גְּזִרִין יְכַלִּין לְהַחְנוּנָה

22, 19

לְמַלְכָא :²⁸ בְּרָם אִיתִי אֱלֹהֵי בְשַׁמְיָא גַּלְא רְזִין וְהוֹדַע לְמַלְכָא^o

כל ליש פח בסיפ. ה

גְּבוּכְדַנְצָר מָה דִּי לְהוּא בְּאַחַרִּית יוֹמִיָא חֲלָמְךָ וְחַזִּי רַאשְׁךָ עַל-

מְשַׁכְּבְךָ דְנָה הוּא :²⁹ אַנְתָּה^b מְלָכָא רַעִיוֹנְךָ^c עַל-מְשַׁכְּבְךָ²⁹

כל כת ה²³. אנת²⁴ כל
דניאל
ועזרא לא קר ה²⁵. ב²²

סְלִקוּ מָה דִּי לְהוּא אַחַרִּי דְנָה וּגַלְא רְזִיָא הוֹדַעְךָ מָה דִּי לְהוּא :

כל כת חס. כל כת ה²³

וְאַנְהָ לָא בְּחַכְמָה דִּי-אִיתִי בִּי מִן-כָּל-תִּיָּא רְזָא דְנָה גַּלְי לִי לְהֵן

ב ר"פ²⁶. כל כת ה²³.
ב²⁷ מילין דמטע ול
בליש

עַל-דְּבַרְתִּי דִּי פְשָׂרָא לְמַלְכָא יְהוּדַעוּן וְרַעִיוֹנִי לְבַבְךָ תְּנַדַּע :

ב פסוק דמטע²⁰. י

אַנְתָּה מְלָכָא חַזִּית הַוִּית וְאַלּוּ צִלָּם חַד^a שְׁנִיָא צִלְמָא^b דְכֵן רַב³¹

אנת²⁴
ק כל דניאל ועזרא
לא קר ה²⁵. ב. 28

16 Mm 3792. 17 Mm 3806. 18 Mm 832. 19 Mm 3797. 20 Mm 3313. 21 Mm 3819. 22 Mp sub loco. 23 Mm 3794. 24 Q addidi, cf Mp sub loco et Da 3,10. 25 Mm 3801. 26 Mm 3830. 27 Mm 3796. 28 Mm 3798.

20^a C² לְהוּה, id passim || ^b BV^S תָּא-, id 23 || 22^a mlt Mss עַמִּי || ^b K הִי-, Q הוֹ- ||
23^a cf 20^b || ^b C תָּ- || 24^a > nonn Mss, prb dl || ^b > Ms C², prb dl || ^c CV^S ד- ||
25^a C כַּחַת-, V^S חִית- || ^b mlt Mss Edd + דִּי || 26^a K תִּיךְ-, Q תִּיךְ- || 29^a v 29 dupl
ad 28? sed cf 47 || ^b K C² הַ-, id passim; Q אַנְתָּה || ^c id 5,10; 1 c L*K^{Mss} נִיךְ- cf 4,16
et cet; C² רַ, id passim || 31^a huc tr ? || ^b C צ'.

32 וַיִּזְוֶה יִתְּיָר קְאָם לְקַבְּלָךְ וַרְוֶה דְחִיל׃ 32 הוּא צְלָמָא רֵאשֵׁה דִי־
 33 דְתַב טָב תְרוּהִי וּדְרַעֻהִי דִי כְסָף מְעוּהִי וַיִּרְכָּתֶהּ^a דִי נַחֲשׁ׃ 33 שְׁקוּהִי
 34 דִי פְרוּזָל רְגִלוּהִי^a מִנְהוֹן^b דִי פְרוּזָל וּמִנְהוֹן^b דִי חֲסָף׃ 34 חֲזֵה הַנְּיֹת
 35 עַד דִי הַתְּזַזְרַת אֲבוּן^a דִי־לָא בִידִין וּמִחַתָּת^b לְצִלְמָא עַל־רְגִלוּהִי דִי
 36 פְרוּזָל וְחֲסָפָא וְהַדְקָתָהּ^c הַמֹּזֶן׃ 35 בְּאֲדִין דְקוּן^a כְּחֻדָּה פְרוּזָלָא חֲסָפָא
 37 נַחֲשָׂא כְסָפָא וְדַהֲבָא וְהוּוּ כְעוּר מִן־אֲדִירֵי־קִיט וּנְשָׂא הַמֹּזֶן רוּחָא
 38 וְכָל־אַתְרָא לָא־הַשְׁתַּכַּח לְהוֹן וְאֲבָנָא וְדִי־מִחַתָּת^b לְצִלְמָא הַנְּיֹת לְטוּר
 39 רַב וּמִלְתָּהּ^c כָּל־אַרְעָא׃ 36 דִּנְהָ חֲלָמָא וּפְשָׁרָה נֵאמַר קְדָם־מַלְכָּא׃
 37 אַנְתָּה מַלְכָּא מַלְךְ מַלְכִּיא דִי אֱלֹהֵי שְׁמַיָּא מַלְכוּתָא חֲסָנָא^a וְתַקְנָפָא
 38 וַיִּקְרָא יְהִיב־לָךְ׃ 38 וּבְכָל־דִי דְאֲרִין^a בְּנֵי־אֲנָשָׂא חַיִּית בְּרָא וְעוּף־
 39 שְׁמַיָּא יְתִב בִּידָךְ וְהַשְׁלִטְךָ בְּכָל־הוֹן אַנְתָּה־הוּא רֵאשֵׁה דִי דַהֲבָא׃
 40 וּבְתָרְךָ תִּקּוּם מַלְכוּ אַחֲרֵי אַרְעָא^a מִנְךָ וּמַלְכוּ תְלִיתִיא^b אַחֲרֵי דִי
 41 נַחֲשָׂא דִי תִשְׁלֹט בְּכָל־אַרְעָא׃ 40 וּמַלְכוּ רַב־עֵינָהּ^a תְהוּוּא תַקְנִיפָה
 42 כְּפְרוּזָלָא כָּל־קַבְּל דִי פְרוּזָלָא מְהַדְק וְחַשְׁלָא^b כְּלָא וּכְפְרוּזָלָא דִי־
 43 מְרַעַע^b כָּל־אַלִּין תַּדְק וְתַרְע׃ 41 וְדִי־חֲזִיַתָּה רְגִלִּיא וְאַצְבָּעָתָא^a
 44 מִנְהוֹן^b חֲסָף דִי־פָחַר וּמִנְהוֹן^b פְרוּזָל מַלְכוּ פְלִיגָה תְהוּוּה וּמִן־נַצְבָּתָא
 45 דִי פְרוּזָלָא לְהוּוּא־בָּה כָּל־קַבְּל דִי חֲזִיַתָּה פְרוּזָלָא מְעַרְב בְּחֲסָף
 46 שִׁנָּא׃ 42 וְאַצְבָּעָתָּה רְגִלִּיא מִנְהוֹן^b פְרוּזָל וּמִנְהוֹן^b חֲסָף מִן־קַצָּת
 47 מַלְכוּתָא תְהוּוּה תַקְנִיפָה וּמִנְהוֹן תְהוּוּה תְבִירָה׃ 43 דִי^a חֲזִיַתָּה פְרוּזָלָא
 48 מְעַרְב בְּחֲסָף שִׁנָּא מְתַעַרְבִין לְהוֹן בְּזַרְע אֲנָשָׂא וְלָא־לְהוֹן דְבָקִין
 49 דִּנְהָ עִם־דִּנְהָ^b הָא־כְדִי^b פְרוּזָלָא לָא מְתַעַרְב עִם־חֲסָפָא׃ 44 וּבִיוֹמֵיהוֹן
 50 דִי מַלְכִּיא אַנוּן יְקִים אֱלֹהֵי שְׁמַיָּא מַלְכוּ דִי לְעֵלְמִין לָא תְתַחַבְּל

ב. מ. ל. 1
 ב. ל.
 מ. מ. ה. 29. ו. מ. מ. ה. 29.
 ל. 30.
 ב. מ. ל. 1
 ד. כ. ס. פ. א. ד. ק. ד. י. מ. 31. ל.
 ל. ל. ב. ט. ע. ו. כ. ת. א. 32. ג.
 ל. ו. י. ת. י. ר. א. 33.
 כ. ל. כ. ת. ה. 34. ד. 35.
 א. נ. ת. 36. כ. ל. ד. נ. י. א. ל. ו. ע. ז. ר. א.
 ק. ל. א. ק. ה. 37. ג.
 ג. ד. י. ר. י. נ.
 א. נ. ת. 36. כ. ל. ד. נ. י. א. ל. ו. ע. ז. ר. א.
 ק. ל. א. ק. ה. 37. ג.
 י. ב. י. ת. י. ר. א. ס. ת. 38.
 ר. ב. י. ע. א. ה. ג. כ. ת. א. ב. ס. י. פ. 39.
 ג. ב. כ. ת. ה. ו. ח. ד. כ. ת. א. 40.
 ל. ג. 1.
 ל. ה. ג. מ. ל. ו. ב. ח. ס. 41. ל.
 מ. מ. ה. 29. ו. מ. מ. ה. 29.
 ק. ל. כ. ת. ה. ב. ס. י. פ. 39. ל.
 מ. מ. ה. 29. ו. מ. מ. ה. 29.
 ג. כ. ת. ה. ב. ס. י. פ. 39. ל.
 מ. מ. ה. 29. ו. מ. מ. ה. 29.
 ג. כ. ת. ה. ב. ס. י. פ. 39. ל.
 ל. 1.
 ל. 43. ג. 34.

29Mp sub loco. 30Mm 3799. 31Mm 3800. 32Mm 3198. 33Mp contra textum, cf Mp sub loco. 34Mm 3794. 35Mm 3819. 36Q addidi, cf Mp sub loco et Da 3,10. 37Mm 3801. 38Mm 907. 39Mm 3803. 40Mm 3802. 41Mm 3837. 42Mm 3804. 43Mm 3805.

32^a ט' || 33^a ט' 2, id passim || ^b K הוֹן, Q הִין; nonn Mss הִין, id 41^b. 42^b || 34^a prb ins מטורא cf 45 || ^b pc Mss ת, id 35^b || ^c mlt Mss ד' ut 45 || 35^a V^s דְקוּ, Ms דְקוּ || ^b cf 34^b || ^c 2 Mss ת, mlt Mss ומלאת, pc Mss ומלאת || 37^a ט' ק', id 4,27^c || 38^a K דָא' id 3,31^c 4,32^a 6,26^a, Q דִי' || 39^a K אַרְעָא, Q אַרְע' || ^b K יָא, Q אָה' || 40^a nonn Mss ut Q אָה', id 3,25^b 7,7^a 7,23^b || ^{b-b} > ט' * ט' 9, add || 41^a > ט' *, add cf 33 || ^b cf 33^b || 42^a v 42 prb add || ^b cf 33^b || 43^a mlt Mss Edd ט' v ut Q ודי || ^{b-b} 1 דִי (= הִין) הָא.

וּמְלִכּוּתָהּ לְעַם אַחֲרָן לֹא תִשְׁתַּבֵּק תִּדְרֹךְ וְתִסִּיף כָּל־אֱלֹהִין מִלְּכּוּתָא
 45 וְהִיא תִקּוּם לְעַלְמֵיָא: 45 כָּל־קַבְּל דִּי־חַזִּית דִּי מִטּוֹרָא אֲתַנּוּרָתָא אֲבָן
 דִּי־לֹא בִידִין וְהִדְרֹקָתָא בִּפְרוּזָא נְחֻשָׁא חֲסַפָּא^b כִּסְפָא וְדִהֲבָא אֱלֹהִי
 רַב הוֹדַע לְמַלְכָּא מָה דִּי לְהוּא אַחֲרֵי דְנָה וַיִּצְיַב חֲלָמָא וּמְהִימָן
 46 פִּשְׂרָה: פ 46 בְּאֲדִין מִלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר נִפְל עַל־אֲנַפּוּהִי
 וּלְדַנְיָאֵל סֵגֵד וּמִנְחָה וְנִחְחִין אָמַר לְנִסְכָּה לָהּ: 47 עָנָה מִלְכָּא
 לְדַנְיָאֵל וְאָמַר מִן־קִשְׁטֵי דִי אֱלֹהֵכּוֹן הוּא אֱלֹהֵי אֱלֹהִין וּמָרָא מִלְכִין
 48 וְנִלְהָ רִזִין דִּי יִכְלֹת לְמַגְלָא רְזָה דְנָה: 48 אֲדִין מִלְכָּא לְדַנְיָאֵל רַבִּי
 וּמְחִתָּן רַבְרָבָן שְׁנִיאָן^a יְהִב־לָהּ וְהִשְׁלִטָה עַל כָּל־מְדִינַת בָּבֶל וְרַב־
 49 סַנְיִין עַל כָּל־חַכְמֵי בָבֶל: 49 וְדַנְיָאֵל בָּעָא מִן־מִלְכָּא וּמְנִי עַל
 עֲבִידָתָא דִי מְדִינַת בָּבֶל לְשַׁדְרָךְ מִישָׁךְ וְעַבְדֵּי נְגוּ וְדַנְיָאֵל בְּתַרְע
 מִלְכָּא: פ

ל ומל. ה ג מל וב חס 44. ב
 כו פסוק דאית בהון א"ב. 45
 ב. ד. כספא דקדים 46
 כל ליש פת בסיפ. כל כת ה 47. ל
 48 ד. ט בטע בליש. ה
 ל וחס 49. ל
 ל כת ה. כל כת ה 47. יח ר"פ בטע. ל
 ל
 ל. ל
 כל מל. ל

3 1 נְבוּכַדְנֶצַּר^a מִלְכָּא עַבְדֵּי צִלְמֵי דִי־דִתְב רוימָה אֲמִין שְׁתִין 3
 פְּתִיָה אֲמִין שְׁתֵּי אַקְיִמָה בְּבַקְעַת דוֹרָא בְּמְדִינַת בָּבֶל: 2 וּנְבוּכַדְנֶצַּר
 2 מִלְכָּא שְׁלַח לְמַכְנִשׁ לְאַחְשַׁדְרַפְנִיָּא סַנְיָא וּפְחֹתָא אֲדַרְנֶזְרִיָּא
 גְּדַבְרִיָּא דְתַבְרִיָּא תַפְתִּיָּא^a וְכָל שְׁלִטְנֵי מְדִינַתָּא לְמַתָּא לְחַנְכַת צִלְמָא
 3 דִּי הֲקִים נְבוּכַדְנֶצַּר מִלְכָּא: 3 בְּאֲדִין מְתַכְנֶשִׁין אַחְשַׁדְרַפְנִיָּא סַנְיָא
 וּפְחֹתָא אֲדַרְנֶזְרִיָּא גְּדַבְרִיָּא דְתַבְרִיָּא תַפְתִּיָּא^a וְכָל שְׁלִטְנֵי מְדִינַתָּא
 לְחַנְכַת צִלְמָא דִּי הֲקִים נְבוּכַדְנֶצַּר מִלְכָּא וְקֶאֱמִין^b לְקַבְּל צִלְמָא
 4 דִּי הֲקִים נְבוּכַדְנֶצַּר: 4 וְכַרְוִזָּא קַרָּא בְּחִיל לְכוּן אֲמַרִין עַמְמֵיָּא
 5 אֲמֵיָּא^a וְלִשְׁנֵיָּא: 5 בְּעַדְנָא דִי־תִשְׁמַעוֹן קַל קַרְנָא מְשֻׁרוּקִיתָא
 קִיִּתְרוּס^a סַבְכָּא^b פְּסִנְתֵּרִין^c סוּמְפְנִיָּה^d וְכָל זַנְי זַמְרָא תַפְלֹן וְתַסְנְרוֹן

ב
 ב. ל. חס. ל. ב 1
 ב בטע לגר 2
 ב
 כת בן יתיר י 3. י זוגין 4
 ב
 כת בן יתיר י 3. וקימין ק
 כת בן יתיר י 3. חס ו
 וכל מלכים דכות במא 5
 וחד מן ד 6 ותרי מילין
 ס"פ וחד מן 4 זוגין. ל
 7 ד פסוק דמטע בטע 8
 קתרוס 4. י ליש מפק פ
 ק ד בליש וחד
 מן 4 זוגין. 10 ל

44 Mm 3837. 45 Mm 3799. 46 Mm 3800. 47 Mm 3794. 48 Mm 3819. 49 Esr 6,10. Cp 3 1 Mp sub loco. 2 Mm 2801. 3 Mm 3806. 4 Mm 456. 5 Mp contra textum, cf Mp sub loco et 2R 25,22. 6 Mm 3788 contra textum, duae notulae non congruentes, duabus e traditionibus ortae. 7 Mm 3155. 8 Mm 3807. 9 Mm 3814. 10 Mm 3808.

45 a pc Mss 'הת ut 34 || b-b l 'נ' פ' ח' cf ⑥ vel 'נ' ח' פ' ut 35, al dl 'ח' (> Ms) || 48 a nonn Mss 'ג' || Cp 3,1 a ⑥' pr ετους δεκακαιδεκατου || 2 a Q^{Mss} -תאי || 3 a ut 2 a || b K 'א-, Q 'י' || c-c > ⑥' * ⑥⁹ *, add? || 4 a id Esr 4,10, sed cet loci מ sine dageš || 5 a K 'קית' vel 'קית', mlt Mss V^S ut Q קתרוס; sim 7 a. 10 b. 15 a || b ⑥' ש' ut 7.10.15 (Or etiam alias 'ס) || c id 10.15, sed 7 נטר' || d id 15, sed cf 10; 7 om; mlt Mss יא-.

כת כן יתיר י¹¹. ז' זוגין¹²

6 לְצַלְמֵם דְּהִבָּא דִּי הֶקְיִים נְבוּכַדְנֶצַּר מִלְכָּא : 6 וּמִן־דִּי־לָא יִפֹּל
וַיִּסְגֹּד בַּה־שַׁעֲתָא^b יִתְרַמָּא לְגֹוא^c־אַתּוֹן נֹרָא יִקְדָּתָא^d :

ד פסוק כל כל וכל כל¹³.
ד פסוק דמטע בטע¹⁴

7 כָּל־קַבְּל דְּנָה בַּה־זְמַנָּא כְּדִי שָׁמְעִין כָּל־עַמְמֵיָא קַל קַרְנָא^o
מִשְׁרוּקֵיָא קִיתְרָס^a שְׂבַכָּא פְּסִנְתְרִין^b וְכָל זַנְי זְמַרָּא נִפְלִין כָּל־עַמְמֵיָא
אַמְיָא וְלִשְׁנֵיָא סַגְדִין לְצַלְמֵם דְּהִבָּא דִּי הֶקְיִים נְבוּכַדְנֶצַּר מִלְכָּא :

קתרוס. ג' ליש מפק פ
ד בליש וחד מן י¹² זוגין

כת כן יתיר י¹¹. ז' זוגין¹²

8 כָּל־קַבְּל דְּנָה^a בַּה־זְמַנָּא קַרְבוּ גְּבַרִין^b כְּשָׂדָאִין וְאַכְלוּ

ז חס בליש¹⁶

9 קַרְצִיהוֹן דִּי יְהוּדֵיָא : 9 עֲנוּ וְאַמְרִין^a לְנְבוּכַדְנֶצַּר מִלְכָּא^a מִלְכָּא^b

אנת כל דניאל ועזרא
ק לא קר ה¹⁷.

10 לְעַלְמִין חַיִּי : 10 אַנְתָּה מִלְכָּא שְׂמַתָּ טַעִם^a דִּי כָל־אַנְש דִּי־יִשְׁמַע קַל^o

ד פסוק דמטע בטע¹⁴

קַרְנָא מִשְׁרוּקֵיָא קִיתְרָס^b שְׂבַכָּא פְּסִנְתְרִין וְסִיפְנֵיה^c וְכָל זַנְי זְמַרָּא

קתרוס. ג' ליש מפק פ
ד בליש וחד מן י¹² זוגין. וסופניה¹⁸

11 יִפֹּל וַיִּסְגֹּד לְצַלְמֵם דְּהִבָּא : 11 וּמִן־דִּי־לָא יִפֹּל וַיִּסְגֹּד יִתְרַמָּא לְגֹוא־

ול²⁰ בליש ק

12 אַתּוֹן נֹרָא יִקְדָּתָא : 12 אִיתִי גְּבַרִין יְהוּדָאִין דִּי־מִנִּיתָ יְתַהוֹן עַל־

ל וחס

עֵבִידַת מְדִינַת בְּכָל שְׂדֵרְךָ מִיִּשְׁךְ וְעַבְדֵּךְ נְגוּ גְּבַרִיָּא אֱלֹךְ לָא־שָׁמוּ

כל מל

עֲלִיךָ^a מִלְכָּא טַעִם לְאַלְהֵיךָ^b לָא פְּלַחִין וְלְצַלְמֵם דְּהִבָּא דִּי הֶקְיִמְתָּ

עלך. לאלהך. ג' ליש
כת כן יתיר י¹¹ וב בליש

13 לָא סַגְדִין : 13 בְּאַדְיִן נְבוּכַדְנֶצַּר בְּרַגְוּ וַחֲמָה אָמַר לְהִיתָיָה

כל מל

לְשְׂדֵרְךָ מִיִּשְׁךְ וְעַבְדֵּךְ נְגוּ בְּאַדְיִן גְּבַרִיָּא אֱלֹךְ הִיתִיו^a קְדָם מִלְכָּא :

כל מל. ג' ב מנה בליש
וחד לשון ארמי

14 עָנָה נְבוּכַדְנֶצַּר וְאַמַּר לְהוֹן הַצְּדָא^a שְׂדֵרְךָ מִיִּשְׁךְ וְעַבְדֵּךְ נְגוּ לְאַלְהֵי^o

כל מל. ג' ליש

15 לָא אִיתִיכוֹן פְּלַחִין וְלְצַלְמֵם דְּהִבָּא דִּי הֶקְיִמְתָּ לָא סַגְדִין : 15 כְּעֵן הֵן

כת כן יתיר י¹¹ ול בליש.
ה פסוק מן מ מילין

אִיתִיכוֹן עֲתִידִין דִּי בְּעַדְנָא דִּי־תִשְׁמַעוֹן קַל קַרְנָא מִשְׁרוּקֵיָא

ד פסוק דמטע
בטע¹⁴

קִיתְרָס^a שְׂבַכָּא פְּסִנְתְרִין וְסוּמְפְנֵיה וְכָל זַנְי זְמַרָּא תִפְלִין וְתִסְגְּדוֹן

קתרוס²³. ג' ליש
מפק פ ד בליש
וחד מן י¹² זוגין. ג' ליש

לְצַלְמָא^b דִּי־עַבְדַּת^b וְהֵן לָא תִסְגְּדוֹן בַּה־שַׁעֲתָה תִתְרַמּוֹן לְגֹוא־אַתּוֹן

מפק פ ד בליש
וחד מן י¹² זוגין. ג' ליש

16 נֹרָא יִקְדָּתָא וּמִן־הוּא אֱלֹהֵי דִּי יִשְׂוּבְנִכוֹן מִן־יְדֵי^d : 16 עֲנוּ שְׂדֵרְךָ

מפק פ ד בליש
וחד מן י¹² זוגין. ג' ליש

11 Mm 3806. 12 Mm 456. 13 Mm 2102. 14 Mm 3807. 15 Mm 3814. 16 Mm 667. 17 Mm 3801. 18 Mm 3814

contra textum, L sine dageš. 19 Mm 832. 20 Mm 3808. 21 Mm 3809. 22 Mm 3155. 23 Q addidi, cf Da 3,5.7.10.15 et Mp sub loco. 24 Mm 3791.

5^e V^S לְצַלְמֵם, id 7^c.10^d.12^c.14^b.18^c || 6^a 2 Mss ן־, id 11^a 4,22^c et in Esr 5,9 || ^b V^S שְׂ, id passim || ^c C mlt Mss V^S לְגוּ, it passim לְגוּ et בְּגוּ ut papyri aram || ^d CV^S יִקְ || 7^a cf 5^a || ^b ins c mlt Mss ם־וּסוּמְפְנֵיָא cf 5.10.15 || ^c cf 5^e || 8^{a-a} > ם־, add; ם־ c j c 7 || ^b CV^S גְּ, id passim || ^c C²V^S קְ, id 6,25^a || 9^{a-a} > ם־* || ^b ם־ pr κύριε || 10^a sic L, mlt Mss Edd טְ || ^b cf 5^a || ^c K וְסִיפְ, Q וְסוּפְ; C וְסִימְפְ, cf 5.15 || ^d cf 5^e || 11^a cf 6^a || 12^a K עֲלִיךָ, Q עֲלִיךָ, id 4,22^b.24^b || ^b K הִיךָ, Q הִיךָ, id 18^a || ^c cf 5^e || 13^a 1 c 2 Mss תְ- cf 5,3 || 14^a it in inscriptionibus aram || ^b cf 5^e || 15^a cf 5^a || ^{b-b} V^S דְּעַבְדִּית || ^c sic L, mlt Mss Edd דִּי || ^d 1 c pc Mss ם־ יְדֵי cf 17.

מִיִּשְׁךְ וְעַבְדֵּךְ נָגוּ וְאָמְרִין ^a לְמַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר ^a לֹא־חֲשׂוּיִן ^b אֲנַחְנָה
 17 עַל־דְּנָה פְתָנָם לְהַתְּבוּתָךְ: ¹⁷ הֵן אִיתִי ^a אֱלֹהֵנָא ^b דִּי־אֲנַחְנָא פְלִחִין
 יְכָל לְשִׁיבּוּתָנָא מִן־אַתּוֹן נּוֹרָא יְקַדְתָּא וּמִן־יָדְךָ מַלְכָּא יִשְׁיָב:
 18 וְהֵן לֹא יָדִיעַ לְהוּא לָךְ מַלְכָּא דִּי לֹא־לְהִיָּדִי ^a לֹא־אִיתִינָא ^b פְלִחִין
 וּלְצַלָּם ^c דְּהַבָּא דִּי הִקְיִמְתָּ לֹא נִסְגָּד: ¹⁹ ס ¹⁹ בְּאֲדִין נְבוּכַדְנֶצַּר
 הִתְמַלִּי חֲמָא וְצַלָּם אֲנַפּוּהִי אֲשַׁתְּנוּ ^a עַל־שְׂדֵרְךָ מִיִּשְׁךְ וְעַבְדֵּךְ נָגוּ עָנָה
 20 וְאָמַר לְמִזָּא לְאַתּוֹנָא חַד־שְׂבַעָה עַל דִּי חֲזָה לְמִזְיָה: ²⁰ וּלְגַבְרִין
 וּבְרִי־חַיִל דִּי בְחִילָה אָמַר לְכַפְתָּה לְשְׂדֵרְךָ מִיִּשְׁךְ וְעַבְדֵּךְ נָגוּ לְמַרְמָא ^a
 21 לְאַתּוֹן נּוֹרָא יְקַדְתָּא: ²¹ בְּאֲדִין גְּבַרְיָה אֱלִיָּךְ כְּפַתּוֹ ^a בְּסַרְבְּלִיהוֹן
 פְּטִישִׁיהוֹן ^b וְכַרְבְּלָתְהוֹן וּלְבִשְׂיָהוֹן ^a וּרְמִיּוֹ לְגוּא־אַתּוֹן נּוֹרָא יְקַדְתָּא:
 22 כָּל־קַבְּל דְּנָה מִן־דִּי מַלְתָּ מַלְכָּא מַחְצָפְתָּה ^a וְאַתּוֹנָא אִזְנָה יִתִּירָא
 וּבְרִיא אֱלִיָּךְ דִּי הִסְקוּ לְשְׂדֵרְךָ מִיִּשְׁךְ וְעַבְדֵּךְ נָגוּ קַטְל הִמּוֹן שְׂבִיבָא
 23 דִּי נּוֹרָא: ²³ וּבְרִיא אֱלִיָּךְ תְּלַתְהוֹן שְׂדֵרְךָ מִיִּשְׁךְ וְעַבְדֵּךְ נָגוּ נִפְלוּ
 לְגוּא־אַתּוֹן־נּוֹרָא יְקַדְתָּא מְכַפְתִּין: ^a פ ²⁴ אֲדִין נְבוּכַדְנֶצַּר
 מַלְכָּא חֲזָה וְקָם בְּהַתְּבָהֲלָה ^b עָנָה וְאָמַר לְהַדְּבֹרוּהִי הֲלֹא גְבַרִין
 תְּלָתָא רְמִינָא לְגוּא־נּוֹרָא ^c מְכַפְתִּין עַנְיִן ^d וְאָמְרִין לְמַלְכָּא יִצְיָבָא
 25 מַלְכָּא: ²⁵ עָנָה וְאָמַר הָא־אַנָּה חֲזָה גְבַרִין אַרְבַּעָה שְׂרִינִן מַהֲלִכִין ^a
 בְּגוּא־נּוֹרָא וְחָבְל לֹא־אִיתִי בְּהוֹן וְרוּחַ דִּי רַבִּיעִיאָ ^b דְּמָה ^c לְבַר־
 26 אֱלֹהִין: ²⁶ ס ²⁶ בְּאֲדִין קָרַב נְבוּכַדְנֶצַּר לְתַרְעֵ אַתּוֹן נּוֹרָא יְקַדְתָּא
 עָנָה וְאָמַר שְׂדֵרְךָ מִיִּשְׁךְ וְעַבְדֵּךְ נָגוּ עַבְדוּהִי דִּי־אַלְהָא עֲלִיאָ ^a פְּקוּ
 וְאַתּוֹ בְּאֲדִין נִפְקִין שְׂדֵרְךָ מִיִּשְׁךְ וְעַבְדֵּךְ נָגוּ מִן־גּוּא נּוֹרָא: ²⁷ וּמַתְּכַנְשִׁין

כל מל. ה. ל. 25
 ב וחס
 ה²⁶ ב מנה ר"פ. יתיר י.
 ק
 כת כן יתיר י²⁷ וב בליש.
 ל וחס
 אשתני
 ק
 חד מן מה²⁸ כת ו
 וקר י. כל מל
 ג²⁹ וכל תנופה
 דכות³⁰ ל.
 ל. כל מל. ל.
 ה בטע בסיפ³¹ ל.
 פטשיהון
 ק
 יתיר י וחד מן
 ליש מפק פ
 ל. ל. ל. ל.³²
 ל. ל. ל.³³
 כו פסוק דאית
 בהון א"ב. ל.³⁴
 כל מל. ג.
 ל. כל מל
 יח ר"פ בטע
 ל. ב. ל. ומל
 כל כת ה ב מ א³⁵
 ל ומל. כל כת א
 ל. ב.
 רביעאה
 ק
 ה בטע הסיפ³¹
 כל מל. עלאה
 ק
 ל. כל מל

²⁵ Mm 3810. ²⁶ Mm 3791. ²⁷ Mm 3806. ²⁸ Mm 3811. ²⁹ Da 3,22 et Mm 3841. ³⁰ Mm 3812.
³¹ Mm 3813. ³² Mm 3814. ³³ Da 7,9 et Mm 3841. ³⁴ Da 3,19 et Mm 3841. ³⁵ Mp
 contra textum sec Mm 3836. ³⁶ Mm 3816.

16 ^{a-a} l צר - למ' vel invertit מ' לנבוכדנצר || ^b l c pc Mss V^s 'ק || 17 ^a cj c sq neg-
 lecto rebia' || ^b sic L, mlt Mss Edd -הנא || 18 ^a cf 12^b || ^b K 'תי', C ut Q איתנה ||
^c c: 3,5^e || 19 ^a Q -ני (sg) || 20 ^a prp ול' || 21 ^{a-a} 3 sol vestimentorum nom ||
^b K 'פטי' vel 'פטי', pc Mss V^s ut Q 'פטישי', V^s 'פטי' || 22 ^a C nonn Mss V^s 'מהח'; cf 2,15^a ||
 23 ^a C ins hic orationem Azariae et canticum 3 iuvenum c v introducentibus || 24 ^a
 C' pr nonn et C' pc vb propter 23^a || ^b Q [באתנב'] || ^c Q [לגו] || ^d prp ענו cf 2,5^a ||
 25 ^a l c C V^s 'מהל', id 4,34^b || ^b cf 2,40^a || ^c Q [ד]מא || 26 ^a K עליא, Q עלאה, id
 passim.

אֲחַשְׁדָּרְפִּנְיָא סִנְיָא וּפְחֹתָא וְהַרְבֵּי מַלְכָּא חֲזַן לְגַבְרִיא אֱלֹהֵי דִי
 לֹא־שֵׁלֵט נֹרָא בְּנִשְׁמֵהוֹן וְשַׁעַר רְאִשְׁהוֹן לֹא הִתְחַרְךְ וְסַרְבְּלִיהוֹן
 לֹא שָׁנוּ וְרִיחַ נֹר לֹא עֲדָתִי בְּהוֹן: ²⁸ עָנָה נְבוּכַדְנֶצַּר וַאֲמַר בְּרִיךְ
 אֱלֹהֵהוֹן דִּי־שַׁרְבַךְ מִיִּשְׁךְ וְעַבְדְּ נִגְזוּ דִּי־שָׁלַח מִלְּאֲכָה וְשִׁינַב לְעַבְדוּהִי
 דִּי הִתְרַחֲצוּ עָלוּהִי וּמְלַת מַלְכָּא שְׁנִי וַיִּתְּבוּ גְּשֻׁמֵּיהוֹן דִּי לֹא־יִפְלְחוּן
 וְלֹא־יִסְגְּדוּן לְכָל־אֱלֹהֵי לְהֵן לְאֱלֹהֵהוֹן: ²⁹ וּמְנִי שֵׁים טַעַם דִּי כָּל־
 עַם אֲמָה וְלִשָּׁן דִּי־יֹאמֵר שְׁלָהּ עַל אֱלֹהֵהוֹן דִּי־שַׁרְבַךְ מִיִּשְׁךְ וְעַבְדְּ
 נִגְזָא הַדְּמִין יִתְעַבְדְּ וּבִיתָהּ נִגְלִי יִשְׁתַּנָּה כָּל־קַבֵּל דִּי לֹא אִיתִי אֱלֹהֵי
 אַחֲרָן דִּי־יִכַּל לְהַצִּילָה כְּדָנָה: ³⁰ בְּאַדְרִין מַלְכָּא הִצִּילָה לְשַׁרְבַךְ
 מִיִּשְׁךְ וְעַבְדְּ נִגְזוּ בְּמַדִּינַת בָּבֶל: פ

ל יכת כן למדינת 37 . ל . ל
 ל . ה 38 . ב קמ"ב
 כל מל
 ל וחס . גשמיון
 יתיר י למערב 40
 ל . ל . שלו חד מן יד 41
 ק כת הוקר ו
 וחד מן 42 ול בליש .
 כל מל . ל בליש 43
 ל מל למערב וחד מן
 יב 44 יתיר א ס"ח

נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא לְכָל־עַמְמֵיָא אַמְיָא וְלִשְׁנֵיָא דִּי־דְאַרְיִין
 בְּכָל־אַרְעָא שְׁלַמְכוֹן יִשְׁנָא: ³¹ אֲתִיָּא וְתַמְהִיָּא ³² דִּי עַבְדְּ עַמִּי אֱלֹהָא
 עָלִיָּא שְׁפַר קַדְמֵי לְהַחְוִיָּה:

כל כת ה 45
 כל מל
 ב . דירין
 ק
 עלאה
 ק

אֲתוּהִי כְּמָה רַבְרַבִּין וְתַמְהוּהִי ³³ כְּמָה תְּקִיפִין
 מְלָכוּתָהּ מְלָכוּת עָלַם וְשִׁלְטָנָה עַם־דָּר וְדָר:

אֲנָה נְבוּכַדְנֶצַּר ¹ שְׁלָהּ בְּיִתִּי וְרַעַנָן בְּהִיכְלִי: ² חֲלָם
 חֲזִית וַיִּדְחַלְנִי וְהִרְהִרִין עַל־מְשַׁכְּבֵי וְחֲזוּי רֵאשִׁי וּבְהַלְנִי:
 וּמְנִי שֵׁים טַעַם לְהַנְעִלָה קַדְמֵי לְכָל־חַכְיָמִין בָּבֶל דִּי־פִשֵׁר חֲלָמָא
 יְהוּדַעְנִי: ³ בְּאַדְרִין עָלְלִין ⁴ חֲרַטְמֵיָא אֲשַׁפִּיָּא כְּשַׁדִּיָּא ⁵ וְנִזְרִיָּא וְחֲלָמָא
 אָמַר אָנָה קַדְמֵיהוֹן וּפְשָׁרָה לֹא־מְהוּדַעִין לִי: ⁶ וְעַד אַחֲרִין ⁷ עַל
 קַדְמֵי דְנִיָּאל דִּי־שָׁמָה בְּלִטְשַׁאצַּר כְּשָׁם ⁸ אֱלֹהֵי וְדִי רִוַח־אֱלֹהִין

ל ור"פ . ל . ל
 ל . ל . ל
 ב
 עליו חד מן 47 יתיר ל .
 ק כשדאי 48 .
 ק
 49 . ל ויתיר י
 ל וחס וחד מן ב 50
 פסוק דמטע . ב 51

³⁷ Mp sub loco. ³⁸ Mm 3817. ³⁹ Mm 3818. ⁴⁰ Mp י יתיר; Q addidi sec lectionem plenam Occ, cf Mp sub loco. ⁴¹ Mm 782. ⁴² Mm 3905. ⁴³ Mm 3815. ⁴⁴ Mm 907. ⁴⁵ Mm 3794. Cp 4 ¹ Mm 978 et 3830. ² Mm 1794. ³ Mm 3793. ⁴ Mm 3819. ⁵ Mm 3313. ⁶ Mm 3842.

27 ^a C mlt Mss —מִיִּהוֹן, cf 28 || ^b [ע]דה Q || 29 ^a K שְׁלָה vel שְׁלָה vel שְׁלָה (pro שְׁלָה), 6,5 ut Q שְׁלָה; frt 1 שְׁלָה (akk sillatu audacia) || ^b C נגו || ^c sic L, mlt Mss Edd אלה || 31 ^a inde ad 4,34 ^{o'} valde differt; 31—33 > C || ^b pc Mss + שְׁלַח, pc Mss S + כְּתַב || ^c cf 2,38 ^a || 32 ^a v^s וְתִי, id 33 ^a 6,28 ^a || 33 ^a cf 32 ^a || Cp 4,1 ^{a-a} ^{o'} ἔτους ὀκτωκαίδεκάτου τῆς βασιλείας Ναβουχοδονοσορ εἶπεν || ^b C v^s שִׁי || ^c I c pc Mss v^s בְּבִיתִי || 2 ^a id 7,1; Ms חֲלָם || ^b C —הוֹרִי || ^{c-c} add? cf 7 || 3 ^a v 3—6 > ^{o'} cf ^{o'} || 4 ^a K אַחֲרָן אַחֲרָן אַחֲרָן, papyri aram אַחֲרָן, C ut Q עָלְלִין; id 5,8 ^b || ^b cf 2,5 ^b || 5 ^a Q C mlt Mss אַחֲרָן אַחֲרָן אַחֲרָן (oppositum אַחֲרָן); I frt c K אַחֲרִין vel אַחֲרִין || ^b C pc Mss בְּשָׁם.

6 ב. ל קדישין ביה וחלמא קדמוהי אמרת: 6 בלטשאצר רב חרטמיה
 ל די אנה ידעת די רוח אלהין קדישין בך וכל רז לא אנס לך
 7 א. 74 חזוי חלמי די חזית ופשרה אמר: 7 וחזוי ראשי^a על משכבי
 חזיה חזית

ואלו אילן בגוא ארעא ורומה שניא:

8 רבה אילנא ותקף ורומה ימטא לשמיהא

וחזותה^a לסוף כל ארעא:

9 עפיה שפיר ואנבה שניא ומזון לכלא ביה

תחתיה תטלל חזית ברא ובענפיה ידרון^a צפרי שמיהא

ומנה יתזין^b כל בשרא:

10 חזיה חזית בחזוי^a ראשי על משכבי ואלו עיר וקדיש מן שמיהא

נחת: 11 קלא בחיל וכן אמר

גרו אילנא וקצצו ענפיה אתרו עפיה ובדרו אנבה

תנדר חזיתא מן תחתיה^a וצפריא מן ענפיה:

12 ברם עקר^a שרשוהי בארעא שבקו

ובאסור די פרזל ונחש^b בדתאא די ברא^b

ובטל שמיהא יצטבע ועם חזיתא^c חלקה^d בעשב ארעא^d:

13 לבבה מן אנושא^a ישנון ולבב חזיה יתיהב ליה

ושבעה^b עדנין יחלפון עלוהי:

14 בגזרת עירין פתנמא ומאמר^a קדישין שאלתא

עד^b דברת די ינדעון תיניא די שליט עליא במלכות אנושא^c ולמן

די יצבא ותננה ושפל אנשים^d יקים עליה^e: 15 דנה חלמא חזית^e

⁷ Mm 3819. ⁸ Mm 3820. ⁹ Mm 338. ¹⁰ Mm 3661. ¹¹ Mm 3854. ¹² Mm 3821. ¹³ Mm 3822. ¹⁴ Mm 3313.

¹⁵ Q addidi, cf Mp sub loco. ¹⁶ Mm 3794.

6 ^a Ⓞ⁹ ἄκουσον = שמע? prp אחיה; 1 חזי || 7 ^{a-a} > Ⓞ, prb dl; prp בח' ר' cf 10 || 8 ^a Ⓞ⁹ CV^S חזי; Ⓞ⁹ και ἡ ὄρασις αὐτοῦ, Ⓞ⁹ και τὸ κύτος αὐτοῦ, id 17^a || 9 ^a K ידרון, Q ידרון ||
^b CV^S hab Q יתון || 10 ^a Ⓞ 'ח cf 7 || 11 ^a Ⓞ pc Mss תחות ut 18 || 12 ^a I עקר cf jdaram
 חזית ברא, syr 'eqqārā || ^{b-b} prb aut dl aut l 'די ב' || ^c prp ברא || ^{d-d} > 20, add? || 13 ^a K אנושא (sic saepe inscriptiones Nabataeenses), 22 ut Q
 אנשא; id 14^c || ^b Ⓞ² וש', id 22^a. 29^b || 14 ^a I c pc Mss 'ובמ' || ^b prb l c Ⓞ nonn Mss
 עליה || ^c cf 13^a || ^d I אנשא || ^e K עליה || ^e cf 13^a || ^d I אנשא || ^e K עליה ||
 2 Mss עליה cf 5, 21^b; Q עליה.

ב. ל
 ל
 א. 74
 ב וחס
 ב
 א. 8, 9 בטע ב מנה בסיפ
 ל. ידרון חד מן ד
 מוקדם ומאוחר
 בסיפ. כל סיפ פת
 ל וחס
 ג חס ול בליש.
 כל סיפ פת
 ב וכת כן
 ב
 אנשא.
 ק
 ב פסוק דמטע
 עלאה. אנשא
 ק
 ק
 ג. עליה. כל כת ה
 ק

ה. ואנת כל דניאל ועזרא
לא קר ה' 17. 185. 1.
5. ב ומל 19. ואנת כל
דניאל ועזרא קר ה' 17

יח ר"פ בטע

ל. ל. כל חס. ה בטע 20

ל. 215

מרי לשנאך. 22
ק. ק. ק.
לערך חד מן ח לשון שנאה
ק.

ב וחס. 23

24. 25. בטע ב מנה
בסיפ 25

כל סיפ פת 26. אנת כל
דניאל ועזרא ק.
לא קר ה' 17. יתיר י

ל. ל. 23

כו פסוק דאית
בהון א"ב

ב וכת כן 27. ב

כל כת ה 28. 5

עלאה. מרי
ק. ק.

ל כת ה.
ד פסוק מחליפין 29

ל. עלך 30
ק.

עלאה 30
ק.

ל

ב חד חס וחד מל.
עלך וחטאך
ק. ק.

ל. ל. ל. ל. ל. ל. כת א
בסיפ 31. כל כת ה.
ל. ל.

ב 32. ב

אָנָה מִלְכָּא נְבוּכַדְרֶצַּר וְאַנְתָּה בִּלְטִישַׁאצַּר פִּשְׂרָא^a | אָמַר כָּל־קָבֵל
 דִּי | כָּל־חַכְמֵי מַלְכוּתֵי לָא־יְכַלִּין פִּשְׂרָא לְהוֹדְעַתְנִי וְאַנְתָּה כָּהֵל
 16 דִּי רוּח־אַלְהִין קַדִּישִׁין בְּךָ : 16 אֲדִין דְּנִיָּאל דִּי־שְׁמָה
 בִּלְטִישַׁאצַּר אֲשֶׁתּוּמָם כְּשַׁעַת חֲדָה וְרַעֲיוֹנְהִי יְבַהֲלֵנָה^a עָנָה מִלְכָּא
 וְאָמַר בִּלְטִישַׁאצַּר חֲלָמָא וּפִשְׂרָא^b אֶל־יְבַהֲלֵךְ^a עָנָה בִּלְטִישַׁאצַּר
 17 וְאָמַר מָרְאִי^c חֲלָמָא לְשִׁנְאִיךְ^d וּפִשְׂרָה לְעָרִיךְ^d 17 אֵילָנָא דִּי חֲזִית
 18 דִּי רַבָּה וְתִקַּף וְרוּמָה יִמְטָא לְשִׁמְיָא וְחֲזוּתָהּ^a לְכָל^b אַרְעָא : 18 וְעַפְיָה
 שְׁפִיר וְאַנְבָּה שְׁנִיא וּמְזוּן לְכָל־בָּהּ הַחַתּוּהִי תְדוּר חֵינַת בָּרָא
 19 וּבְעִנְפוּהִי יִשְׁכַּנְן צְפִירֵי שְׁמִיָּא : 19 אַנְתָּה־הוּא מִלְכָּא דִּי רַבִּית^a
 וְתִקַּפְתָּ^b וְרַבּוּתְךָ רַבָּת^c וּמְטַת^d לְשִׁמְיָא וְשִׁלְטַנְךָ לְסוּף אַרְעָא :
 20 וְדִי חֲזָה מִלְכָּא עִיר וְקַדִּישׁ נָחַת | מִן־שְׁמִיָּא וְאָמַר גְּדוּ אֵילָנָא
 וְחַבְלוּהִי^a בְּרָם עַקֵּר שְׂרִשׁוּהִי בְּאַרְעָא שְׁבָקוּ וּבְאַסוּר דִּי־פְרוּזֵל
 וְנַחֲשִׁי בְּדַתָּא דִּי בָרָא^b וּבְטֵל שְׁמִיָּא יִצְטַבַּע וְעַם־חֵינַת בָּרָא חֲלָקָה
 21 עַד דִּי־שְׁבַעַה עַדְנִין יַחְלִפוּן עֲלוּהִי^a : 21 דִּנָּה פִּשְׂרָא מִלְכָּא וְגִזְרַת
 22 עֲלִיָּא הִיא דִּי מְטַת^a עַל־מָרְאִי^a מִלְכָּא : 22 וְלָךְ טַרְדִּין מִן־אַנְשָׂא
 וְעַם־חֵינַת בָּרָא לְהוֹה מְדוּרָךְ וְעִשְׂבָּא כְּתוּרִין | לָךְ יִטַּעְמוּן וּמְטֵל
 שְׁמִיָּא לָךְ מְצַבְעִין וְשְׁבַעַה^a עַדְנִין יַחְלִפוּן עֲלִיךְ^b עַד דִּי־תַנְדַּע דִּי־
 23 שְׁלִיט עֲלִיָּא בְּמַלְכוּת אַנְשָׂא וְלִמֵּן^c דִּי יִצְבָּא יִתְנַבֵּה : 23 וְדִי אָמְרוּ
 לְמִשְׁבָּק עַקֵּר שְׂרִשׁוּהִי דִּי אֵילָנָא מִלְכוּתְךָ לָךְ קִימָה מִן־דִּי תַנְדַּע
 24 דִּי שְׁלֵטֵן שְׁמִיָּא : 24 לָהֶן מִלְכָּא מִלְכֵי^a יִשְׁפַר עֲלִיךְ^b וְחַטִּיךְ^c בְּצַדְקָה
 25 פִּזְק וְעוּיְתָךְ בְּמִתָּן עֲנִין^d הֵן תְּהוּא אַרְכָּה לְשִׁלּוּתְךָ : 25 כָּל־אִמְטָא^a
 26 עַל־נְבוּכַדְרֶצַּר מִלְכָּא : פ 26 לְקַצַּת יִרְחִין תְּרִי־עֶשֶׂר עַל־

17 Mm 3801. 18 Da 4,16. 19 Mp contra textum, cf Mp sub loco et Da 5,16. 20 Mm 3828. 21 וחד
 Da 4,15. 22 Mm 3819. 23 Mm 3820. 24 Mm 338. 25 Mm 3661. 26 Mm 3821. 27 Mm 3822. 28 Mm
 3794. 29 Mm 3823. 30 Q addidi, cf Mp sub loco. 31 Mm 3803. 32 Mm 3824.

15^a K mlt Mss Edd אֶ־, Q mlt Mss פִּשְׂרָה id 16^b 5,8^d || 16^{a-a} > 16^o || ^b cf 15^a || ^c K
 ut 8 || לְסוּף כָּל Mss prb I c mlt Mss || 17^a cf 8^a || ^b קִי־ךְ, Q קִי־ךְ || ^d K קִי־ךְ, Q קִי־ךְ || 19^a l c K רַבִּית; Q male || ^b V^S רַבִּית || ^c pc Mss רַבִּית || ^d mlt Mss תִּ־ || 20^{a-a}
 add ex 12? cf 12^{b-b} || 21^a pc Mss תִּ־ cf 19^d, 2 Mss מְטִית (id papyri
 aram) = מְטִית vel potius מְטִית cf 6,18^a || ^b cf 16^c || 22^a cf 13^b || ^b cf 3,12^a || ^c cf
 3,6^a || 24^a מִ' || ^b cf 3,12^a || ^c וְחַטִּיךְ || ^d עֲנִין ? || 25^a sic L, mlt Mss Edd מִ'.

2 אֶלְפָא חֲמֵרָא שָׁתָה: 2 בְּלִשְׁאַצֵּר אָמַר | בְּטַעַם חֲמֵרָא לְהִיִּתְיָהּ
 לְמֵאנִי דְהֵבֵא וְכִסְפָּא דֵי הַנְּפִק נְבוּכַדְנֶצַּר אֲבוּהִי מִן־הֵיכְלָא דֵי
 3 בִירוּשָׁלַם וַיִּשְׁתּוֹן בְּהוֹן מִלְכָּא וְרַבְרַבְנוּהִי שְׁנִלְתָהּ וּלְחַנְתָּהּ: 3 בְּאֲדִין
 הִיִּתְיוּ^a מֵאנִי דְהֵבֵא^b דֵי הַנְּפִקוּ^c מִן־הֵיכְלָא דֵי־בֵית^d אֱלֹהֵא^e דֵי
 4 בִירוּשָׁלַם וְאִשְׁתּוּ בְהוֹן מִלְכָּא וְרַבְרַבְנוּהִי שְׁנִלְתָהּ וּלְחַנְתָּהּ: 4 אִשְׁתּוּ
 חֲמֵרָא וְשִׁבְחוּ^a לְאֱלֹהֵי דְהֵבֵא וְכִסְפָּא נְחֹשָׁא פְרוּזְלָא אָעֵא וְאַבְנָא:
 5 בַּה־שַׁעֲתָה נְפִקוּ^a אֶצְבָּעֵן דֵי יַד־אֲנָשׁ וְכַתְבָּן לְקַבֵּל נְבִרְשָׁתָא עַל־
 נִיזָּא דֵי־כְתָלִי הֵיכְלָא דֵי מִלְכָּא וּמִלְכָּא חֲזָה פִּס יָדָה דֵי כְתָבָה:
 6 אֲדִין מִלְכָּא זִיזְהִי שְׁנוּהִי^a וְרַעֲיִנְהִי^b יְבִהּלוּנְהָ וְקִטְרִי חֲרֻצָה מִשְׁתְּרִין
 7 וְאַרְכְּבָתָה דָּא לָדָא נְקִשָּׁן: 7 קָרָא מִלְכָּא בְּחִיל לְהַעֲלָה לְאַשְׁפִּיָּא
 כְּשָׂדִיָּא וְגִזְרִיָּא עֲנָה מִלְכָּא וְאָמַר | לְחַכְיִמִּי בְּכָל דֵי כָל־אֲנָשׁ דֵי־
 יְקֹרָה כְּתָבָה דְנָה וּפְשָׁרָה יְחֻנְנִי אֲרַגְנָא יִלְבַּשׁ וְהַמוֹנְכָא^a דֵי־דְהֵבֵא
 8 עַל־צִוְאִיָּה וְתִלְתִּי^b בְּמִלְכוּתָא יִשְׁלֹט: 8 אֲדִין עַל־לִין^b כָּל
 חַכְיִמִּי מִלְכָּא^a וְלֹא־כְהִלִּין כְּתָבָא לְמַקְרָא וּפְשָׁרָא^d לְהוֹדְעָה
 9 לְמִלְכָּא: 9 אֲדִין מִלְכָּא בְּלִשְׁאַצֵּר שְׁנִיָּא מִתְבַּהֵל וְזִיזְהִי שְׁנִין עֲלוּהִי
 10 וְרַבְרַבְנוּהִי מִשְׁתַּבְּשִׁין: 10 מִלְכָּתָא לְקַבֵּל מִלֵּי מִלְכָּא וְרַבְרַבְנוּהִי
 לְבֵית מִשְׁתִּיָּא עַל־לַת^a עֲנַת^b מִלְכָּתָא וְאַמְרַת מִלְכָּא לְעֵלְמִין חֲזִי
 11 אֶל־יְבִהּלוּף רַעֲיוֹנָךְ וְזִיזְיָךְ^c אֶל־יִשְׁתַּנּוּ: 11 אִיתִי גְבַר בְּמִלְכוּתְךָ^a
 דֵי רִוַח אֶלְתִּין קַדִּישִׁין בֵּיהּ וּבִיזְמִי אַבוּךְ נִהִירוּ וְשַׁכְּלָתְנוּ^b וְחַכְמָה
 כְּחַכְמַת־אֶלְתִּין^b הַשְׁתַּכַּחַת בֵּיהּ וּמִלְכָּא נְבִכְדֶּנְצַר אַבוּךְ רַב חֲרֻטְמִין
 12 אֲשַׁפִּין כְּשָׂדִיָּאִין גִּזְרִין הַקִּימָה^c אַבוּךְ מִלְכָּא: 12 כָּל־קַבֵּל דֵי רִוַח |
 יִתִּירָה וּמִנְדָּע וְשַׁכְּלָתְנוּ מִפְּשָׁרָא^a חֲלָמִין^b וְאַחֲוִית^c אַחֲוִין וּמִשְׁרָא^d

Cp 5 1Mm 959. 2Mm 3827. 3Mp ל כת ה contra textum, cf Mp sub loco. 4Mm 3793. 5Mm 3828.
 6Mm 3829. 7Mm 3794. 8Mm 3819. 9Mm 3854. 10Mm 3831. 11Mm 1794. 12Mp sub loco. 132R
 25,22.

3 ^a Ⲙ⁹ ἠνέχθησαν = הִיִּתְיוּ cf 3,13 || ^b Ⲙ⁹(Ⲫ) + kai τὰ ἀργυρᾶ, prb ins וכספא cf 2 ||
^c Ⲙ⁹ Ⲫⲱ sg || ^{d-d} > Ⲫ || ^e > Ⲙ⁹ Ⲫ || 4 ^a Ⲙ⁹ Ⲫ- || 5 ^a K נפקו, Q נפקה || ^b Ⲙ⁹ Ⲫⲱ ||
 6 ^a prp שנו (שנין) עלוהי cf 9 || ^b sic L, mlt Mss Edd ע- || 7 ^a K והמונכא, id 16^c.
 29^a || ^b I c Ms V^s תא- ut 16.29; Ⲙ ותלתא || 8 ^{a-a} prb aut dl aut tr ante 7b || ^b cf
 4,4^a || ^c nonn Mss בקבל, prp מלכותא || ^d cf 4,15^a || 10 ^a K עללת, Q עלת || ^b pc Mss
 ענת || ^c K יך, Q יך || 11 ^a prb ins די שמה בלששאצר cf 12 || ^{b-b} > Ⲙ⁹ || ^{c-c} >
 Ⲙ⁹ *Ⲫ, dl || 12 ^a I מפשר cf Ⲫ || ^b cf 2,4^b || ^c sic L, mlt Mss Edd ו || ^d I c V^s ומשרא.

ל. ל וכת ה
 ל
 ל. ל וחס
 ל. ל
 נפקה חד מן ה² כת ו
 וקר ה³ ל.
 יח ר"פ בטע. ל מל
 ל. ל
 כשדאי⁴. ה בטע
 ל כת ה. ב כת ה⁶. כל כת
 ה⁷. ו⁸ והמניכה חד מן
 מוקדם ומאוחר בסיפ
 ל¹⁰. יח ר"פ בטע.
 עלין חד מן יתיר ל
 ופשרה חד מן י⁸ בליש
 ט בטע בליש. ל
 ל
 עלת¹² חד מן י¹¹
 יתיר ל.
 ב. ל יתיר י. ג
 כל כת כן
 ה ול בליש. י חס ו וכל
 מלכים דכות ב מא¹³. ב

קִטְרִין הַשְּׁתַכַּחַת בַּהּ בְּדַנְיָאֵל דִּי־מַלְכָּא שָׁם־שָׁמָּה בַּלְטִישְׂאֲצָר
 כַּעֲן דְנִיָּאֵל יִתְקַרֵי וּפְשָׁרָה יִהְיִתּוּהָ: פ 13 בְּאֲדִין דְנִיָּאֵל הָעֵל
 קְדָם מַלְכָּא עֲנָה מַלְכָּא וְאָמַר לְדַנְיָאֵל אֲנִתָּה־הוּא דְנִיָּאֵל דִּי־מִן־
 בְּנֵי נְלוּתָא דִי יְהוּד דִּי הִיתֵי מַלְכָּא אָבִי^a מִן־יְהוּד: 14 וְשִׁמְעֵת עֲלִיךְ
 דִּי רוּחַ אֱלֹהִין^a בְּךָ וְנִהִירוּ וְשַׁכְלָתְנוּ וְחַכְמָה יִתִּירָה הַשְּׁתַכַּחַת בְּךָ:
 15 וְכַעֲן הָעֵלּוּ קְדָמִי חַכְמֵיָא אֲשַׁפֵּיָא דִי־כְתָבָה דְנָה יְקָרוֹן וּפְשָׁרָה
 לְהוֹדְעֵתְנִי וְלֹא־כְהִלִין פְּשָׁר־מַלְתָּא לְהַחְוִיָּה: 16 וְאַנְהָ שִׁמְעֵת עֲלִיךְ
 דִּי־תּוֹכְלָא^a פְּשָׁרִין^b לְמַפְשָׁר וְקִטְרִין לְמַשְׁרָא כַּעֲן הֵן תּוֹכְלָא^a כְּתָבָא
 לְמַקְרָא וּפְשָׁרָה לְהוֹדְעֵתְנִי אֲרֻנָּא תִלְבַּשׁ וְהַמּוֹנְכָא^c דִּי־דִהְבָּא
 עַל־צִוְאַרְךָ וְתִלְתָּא בְּמַלְכוּתָא תְּשַׁלֵּט: פ 17 בְּאֲדִין עֲנָה דְנִיָּאֵל
 וְאָמַר קְדָם מַלְכָּא מִתְנַתְךָ לָךְ לְהִינֵן וְנִבְזִיבִיתְךָ^a לְאַחֲרֵן הָב בְּרָם
 כְּתָבָא אֶקְרָא לְמַלְכָּא וּפְשָׁרָא אֶהוֹדְעֵנָה: 18 אֲנִתָּה מַלְכָּא אֱלֹהָא
 עֲלִיָּא מַלְכוּתָא וְרַבּוּתָא וְיִקְרָא וְהִדְרָה יִהֵב לְנִבְכְּדִישְׂר אָבוּךָ:
 19 וּמִן־רַבּוּתָא דִּי יִהְיִי לָהּ כָּל עַמְמֵיָא אֲמֵיָא וְלִשְׁנֵיָא הֵנוּ זְאֲעִין^a
 וְדַחֲלִין מִן־קְדָמוּהִי דִי־הוּא צָבָא הוּא קִטְל וְדִי־הוּא צָבָא הוּא
 מִתָּא וְדִי־הוּא צָבָא הוּא מָרִים וְדִי־הוּא צָבָא הוּא מִשְׁפִּיל: 20 וְכִדְי
 רָם לְבַבָּה וְרוּחָה תִקְפַּת לְהַזְרָה הַנְּחַת מִן־כְּרִסָּא מַלְכוּתָה וְיִקְרָה^a
 הָעֵדִיּוֹב^b מִנָּה: 21 וּמִן־בְּנֵי אֲנִשָּׂא טְרִיד וְלְבַבָּה עִם־חֵיוֹתָא שְׁוִי^a וְעִם־
 עֲרִדֵיָא מְדוּרָה עֲשָׁבָא כְּתוּרִין יִטְעֵמוּנָה וּמִטְל שְׁמֵיָא וְשָׁמָּה יִצְטַבַּע
 עַד דִּי־יִדַּע דִּי־שְׁלִיט אֱלֹהָא עֲלִיָּא בְּמַלְכוּת אֲנִשָּׂא וּלְמִן־דִּי יִצְבָּה
 יִהְיִים עֲלֵיהֶן^b: 22 וְאַנְתָּה בְּרָה בַּלְשְׂאֲצָר לָא הַשְּׁפִלְתָּ^a לְבַבְךָ כָּל־
 קַבְּלָא דִּי כָל־דְנָה יִדְעָתָּ: 23 וְעַל מָרָא־שְׁמֵיָא הַתְּרוּמְתָּ וְלִמְאִנֵיָא

ל כת כן. י ב מנה
 כת ה. ל וחס
 ה בטע¹⁴. אנת כל דניאל
 ועזרא לא ק¹⁵.
 ב פסוק דמטע¹⁶
 ל פת. ל. עלך
 ב ר"פ. ל וחס. ב כת
 ה¹⁷. כל כת ה¹⁸. 19
 ב ר"פ²⁰. ל. עלך
 תכול²¹
 ק חד מן 22
 מוקדם ומאוחר
 בסיפ. תכול²¹
 ק חד מן 22
 מוקדם ומאוחר בסיפ
 19
 ב מל²³. והמניכה
 ק חד מן 22
 מוקדם ומאוחר בסיפ
 ה בטע בסיפ²⁴
 ה בטע²⁶. ג
 אנת כל דניאל ועזרא
 ק לא קר ה¹⁵
 עלאה. ג. חס ו וכל
 ק מלכים דכות
 ב מ א²⁷
 זיעין
 יח פסוק דמין²⁸. 29
 ו כת ה³⁰. ו כת ה³¹.
 ו כת ה³¹
 ו כת ה³¹. ו כת ה³¹.
 ב בתרי לישנ³². 33
 ג. ב מל וחד חס³⁴
 ב חד קמ וחד פת²¹.
 ג. ו כל כת ה³⁵
 שויו
 ד פסוק מחליפין³⁶. ג
 עאלה
 ק
 כת כן יתיר³⁷. עלה.
 ק ואנת כל דניאל
 ק ועזרא לא קר ה¹⁵
 כל כת ה¹⁸.
 ה פסוק מן מ מילין

14 Mm 3828. 15 Mm 3801. 16 Mm 3313. 17 Mm 3829. 18 Mm 3794. 19 Mm 3819. 20 Mm 3830. 21 Mp sub loco. 22 Mm 3854. 23 Mp contra textum, cf Mp sub loco et Da 4,15. 24 Mm 3831. 25 Mm 3813. 26 Mm 796. 27 2 R 25,22. 28 Mm 3911. 29 Contra Mm 3832. 30 Lectio L הוא contra Mm 3832 et TM הוה. 31 Mm 3832. 32 Mm 480. 33 Lectio L הוא contra Mm 3832 et TM הוה. 34 Mm 3444 contra textum. 35 Mm 3841. 36 Mm 3823. 37 Mm 3806.

13^a V^s א' || 14^a pc Mss Edd S21 + קדישין || 16^a pc Mss ut Q תכול cf 2,10^c ||
 b Ms חלמין, prb l || c cf 7^a || 17^a pc Mss V^s ונב' cf 2,6^a; Ⓢ⁹ και την δωρεαν της οικίας σου, prp ונבזבת ביתך || 19^a K זאעין, Q זיעין id 6,27^a || 20^a prp ה- cf Ⓢ^LSV ||
 b Ⓢ Mss ut L, al -יו || 21^a K שוי vel שוי, pc Mss Ed ut Q || b pc Mss עלה cf 4,14^e ||
 22^a ⓈV^s ת-.

קדמדך ואנת כל דניאל
ועזרא לא קר ה³⁸.
ורברבנך³⁹ יתיר י
ד בספא דקדים⁴⁰

דִּי-בֵיתָהּ הִיתִיו קִדְמוֹתָיָהּ^a וְאַנְתָּה וְרַבְרָבִיךָ^b שְׁגַלְתְּךָ וְלַחֲנַתְךָ חֲמִירָא
שְׁתֵּין בְּהוֹן וְלֹא־לִתִּי כִסְפָא וְדַהְבָּא נַחְשָׂא פְּרֻזְלָא אָעֵא וְאַבְנָא דִּי

ל וכת כן

לֹא-חֲזוּן וְלֹא-שָׁמְעִין וְלֹא יֵדְעִין שְׂבַחָתָּהּ וְלֹא־לָהּ דִּי-נִשְׁמַתְךָ בִּידָהּ
וְכָל-אַרְחַתְךָ^c לָהּ^d לֹא הִדְרַתָּ: ²⁴ בְּאַדְוִין מִן-קִדְמוֹתַי שְׁלִיחָא^a פִּסְא

ב

דִּי-יֵדֵא וְכִתְבָּא דְנָה רְשִׁים: ²⁵ וְדָנָה כְּתָבָא דִּי רְשִׁים מְנָא מְנָא^a

כל כת ה⁴¹
ל ר"פ .ג.ג.

תִּקְל וּפְרֻסִין^b: ²⁶ דְנָה פִּשְׁר-מִלְתָּא מְנָא מְנָה אֱלֹהָא מַלְכוּתְךָ

כל כת ה⁴¹ .ג.

וְהַשְׁלֵמָה: ²⁷ תִּקְל תִּקְלִתָּהּ בְּמַאזְנֵיא^a וְהַשְׁתַּכַּחְתָּ חֲסִיר: ²⁸ פִּרְס

ל

פְּרִיסַת מַלְכוּתְךָ וַיְהִיבַת לְמַדְי וּפְרֻס: ²⁹ בְּאַדְוִין אָמַר

ב⁴². ל בטע

בְּלִשְׁאֲצֵר וְהַלְבִּישׁוּ לְדַנְיָאֵל אַרְוֹנָא וְהַמּוֹנְכָא^a דִּי-דַהְבָּא עַל-

ד חס ול בליש⁴³
והמניכא חד מן⁴⁴
מוקדם ומאוחר בסיפ

צִוְאָרָה וְהַכְרִזוּ עֲלוּהִי דִּי-לְהוּא שְׁלִיט תְּלַתָּא בְּמַלְכוּתָא: ³⁰ בְּה

6 בְּלִילְיָא קִטִּיל בְּלִאֲשַׁצֵּר מַלְכָּא כַּשְׂדִּיא^a: פ 6 וְדַרְיוֹשׁ^a

ל ומל . כת כן⁴⁵
כשדאיה חד מן⁴⁶ חד
כת ש וחד כת ס

מַדְיָא^b קִבַּל מַלְכוּתָא כְּבָר שְׁנַיִן שְׁתֵּין וְתַרְתֵּין^c:

מדאה¹ . ב

² אָשְׁפַר קִדְמָא דְרִיוֹשׁ וְהַקִּים עַל-מַלְכוּתָא לְאַחַשְׁדֵּרפְּנֵיא^b מְאָה

כת² כן יתיר יול בליש

וְעִשְׂרִין^b דִּי לְהוֹן בְּכָל-מַלְכוּתָא: ³ וְעֵלָא מְנַהוֹן סָרְכִין תְּלַתָּא דִּי

כל כת ה ב מ א³

דַּנְיָאֵל חַד-מְנַהוֹן דִּי-לְהוֹן אַחַשְׁדֵּרפְּנֵיא אֱלִין יַהֲבִין לְהוֹן טַעְמָא

ה ג מל וב חס⁴

וּמַלְכָּא לֹא-לְהוּא נֹזֵק: ⁴ אַדְוִין דַּנְיָאֵל דְנָה הוּא מְתַנְצַח עַל-סָרְכֵיא

ל וחס . יח ר"פ בטע .
כל כת ה⁵

וְאַחַשְׁדֵּרפְּנֵיא כָּל-קִבַּל דִּי רוּחַ יִתִּירָא בְּהָ וּמַלְכָּא עֲשִׂיתָ^a לְהַקְמוּתָהּ

עַל-כָּל-מַלְכוּתָא: ⁵ אַדְוִין סָרְכֵיא וְאַחַשְׁדֵּרפְּנֵיא הוּוּ בְּעֵין עֵלָה

יח ר"פ בטע

לְהַשְׁכַּחַה לְדַנְיָאֵל מִצַּד מַלְכוּתָא וְכָל-עֵלָה וְשַׁחִיתָהּ לֹא-יִכְלִין

ח פסוק דמיין⁶

לְהַשְׁכַּחַה כָּל-קִבַּל דִּי-מְהִימֵן הוּא^a וְכָל-שְׁלוֹ וְשַׁחִיתָהּ לֹא הַשְׁתַּכַּחַת

ו ה כת ו וחד כת ה⁷

עֲלוּהִיא^a: ⁶ אַדְוִין וּבְרִיא אֱלִין אָמַרִין דִּי לֹא נַהֲשַׁכַּח לְדַנְיָאֵל דְנָה

ט בטע בליש . כל כת ה⁵

כָּל-עֵלָא לְהוֹן הַשְׁכַּחַתָּה עֲלוּהִי בְּדַת אֱלֹהָהּ: ⁷ אַדְוִין סָרְכֵיא

ב . ט בטע בליש

³⁸ Mm 3801. ³⁹ Q addidi, cf Mp sub loco. ⁴⁰ Mm 3800. ⁴¹ Mm 3794. ⁴² Mm 3848. ⁴³ Mm 3833 contra textum. ⁴⁴ Mm 3854. ⁴⁵ Mm 3834 contra textum. ⁴⁶ Mm 3835. Cp 6 ¹ Q addidi, cf Mp sub loco. ² Mm 3806. ³ Mp contra textum sec Mm 3836. ⁴ Mm 3837. ⁵ Mm 3794. ⁶ Mm 3838. ⁷ Mm 3905.

23^a K יִדְ, id 6,23^b || ^b K יִדְ, Q נִדְ || ^c pc Mss 'א cf 4,34^a || ^d prb cj c sq cf 9' ||
24^a sic L, mlt Mss Edd שְׁלִיחָ || 25^a > 9' (it 0' in summario ante l cf 17) v Jos
Ant X 11,3, add? cf 26 || ^b 9' (0' ibidem) v Hier Jos Ant φαρεις, prb l פִּרְס || 27^a
sic regulariter in aram, sed mlt Mss וְנִנְיָא || 29^a cf 7^a || 30^a K אִי || Cp 6,1^a 0' και
'Αρταξέρξης || ^b K מַדְיָא || ^{c-c} 0' πλήρης τῶν ἡμερῶν και ἔνδοξος ἐν γήρει || 2^a
0' in cp 6 iterum valde differt cf 5,1^a || ^{b-b} 0' 127 cf Est 1,1 8,9 || 4^a V^s עִ ||
5^{a-a} > 9', add?

וַאֲחַשְׁדַּרְפַּנֵּיאַ אֱלִין הַרְגִישׁוּ^a עַל-מַלְכָּא וְכִן אֲמַרִין לֵיה דְרִיּוּשׁ מַלְכָּא
 לְעַלְמִין חַיִּי: ⁸ אֲתִיעֲטוּ כָּל א סָרְכֵי מַלְכוּתָא סַגְנִיָּא וַאֲחַשְׁדַּרְפַּנֵּיאַ⁸
 הַדְּבַרֵּיא וּפְחֻתָּא לְקִימָה קַיִם מַלְכָּא וּלְתַקְפָּה אֲסַר דִּי כָּל-דִּי-
 יִבְעֵה בָּעוּ מִן-כָּל-אַלֹּה וַאֲנָשׁ עַד-יוֹמִין תְּלַתִּין לְהֵן מִנְּךָ מַלְכָּא
 יִתְרַמָּא לְגֹב אַרְיֻתָּא: ⁹ כְּעֵן מַלְכָּא תְקִים אֲסַרָּא וְתִרְשָׁם כְּתָבָא⁹
 דִּי לֹא לְהַשְׁנִיָּה^a כְּדַת-מְדֵי וּפְרָס דִּי-לֹא תַעְדָּא^a: ¹⁰ כָּל-קַבְּל¹⁰
 דִּנְה מַלְכָּא דְרִיּוּשׁ רְשָׁם כְּתָבָא וַאֲסַרָּא: ¹¹ וְדַנִּיאֵל כְּדִי יִדַּע¹¹
 דִּי-רְשָׁם כְּתָבָא עַל לְבִיתָהּ וְכֹיִן פְּתִיחֵן לֵיה בְּעִלְיָתָה נְגֻד יְרוּשָׁלַם
 וְזַמְנִין תְּלַתָּה בִּיּוֹמָא הוּא^a א בְּרַךְ עַל-בְּרֻכּוּהִי וּמְצַלָּא וּמוֹדָא קַדָּם
 אֱלֹהֵה כָּל-קַבְּל דִּי-הוּא עֲבָד מִן-קְדַמַּת דִּנְה: ¹² אֲדִין¹²
 גְּבַרֵּיא אֱלִין הַרְגִישׁוּ^a וְהַשְׁכַּחוּ לְדַנִּיאֵל בְּעָא וּמַתְחַנֵּן קַדָּם אֱלֹהֵה:
¹³ בְּאֲדִין קְרִיבוּ^a וַאֲמַרִין קַדָּם-מַלְכָּא^b עַל-אֲסַר^b מַלְכָּא^c הֲלֹא אֲסַר^c
 רְשַׁמַּת דִּי כָּל-אֲנָשׁ דִּי-יִבְעֵה מִן-כָּל-אַלֹּה וַאֲנָשׁ עַד-יוֹמִין תְּלַתִּין
 לְהֵן מִנְּךָ מַלְכָּא יִתְרַמָּא לְגֹב אַרְיֻתָּא^d עָנִה מַלְכָּא וַאֲמַר יִצְיָבָא
 מַלְתָּא כְּדַת-מְדֵי וּפְרָס דִּי-לֹא תַעְדָּא: ¹⁴ בְּאֲדִין עֲנֹ וַאֲמַרִין¹⁴
 קַדָּם מַלְכָּא דִּי דַנִּיאֵל דִּי מִן-בְּנֵי גְלוּתָא דִּי יְהוּד לֹא-שָׁם עֲלִיךָ
 מַלְכָּא טַעַם וְעַל-אֲסַרָּא דִּי רְשַׁמַּת וְזַמְנִין תְּלַתָּה בִּיּוֹמָא בְּעָא
 בְּעוּתָהּ: ¹⁵ אֲדִין מַלְכָּא כְּדִי מַלְתָּא שְׁמַע שַׁנִּיא בְּאֲנָשׁ עֲלוּהִי וְעַל¹⁵
 דַּנִּיאֵל שָׁם בָּל לְשִׁיזְבוּתָהּ וְעַד מְעַלִּי^a שְׁמַשָּׂא הוּא מִשְׁתַּדָּר לְהַצִּלּוּתָהּ:
¹⁶ בְּאֲדִין גְּבַרֵּיא אֱלִין הַרְגִישׁוּ^b עַל-מַלְכָּא וַאֲמַרִין לְמַלְכָּא דַּע¹⁶
 מַלְכָּא דִּי-דַת לְמְדֵי וּפְרָס דִּי-כָּל-אֲסַר וּקְיָם דִּי-מַלְכָּא יִתְקִים
 לֹא לְהַשְׁנִיָּה: ¹⁷ בְּאֲדִין מַלְכָּא אָמַר וְהִיתִּיו לְדַנִּיאֵל וּרְמוֹ לְגַבָּא¹⁷

ה ג מל רב חס⁸
 ל חס . ל וחס
 כל כת ה בליש ובסיפ⁹
 ל
 ל . ל . ל . ל
 כל כת ה ב מ א¹⁰
 ב ר פו בליש¹¹ . ל . ל . ל
 ל . כל כת ה¹²
 ט בטע בליש
 חצי הספר
 בפסוקים
 ב חד כת א וחד כת ה¹³
 ט בטע בליש וחד מן
 ה פסוק מן מ מילין .
 י חס בליש¹⁴
 ז פסוק דמיין בטע
 ה בטע¹⁵ . כל כת א
 ט בטע בליש
 עלך
 כל כת ה ב מ א¹⁶
 ב חד כת א וחד כת ה¹⁶
 יח ר"פ בטע . ל
 ל . ל
 כת כן יתיר¹⁷
 כל כת ה בליש ובסיפ⁹
 ה בטע בסיפ¹⁸ . ל¹⁹

⁸ Mm 3837. ⁹ Mm 3792. ¹⁰ Cf Mm 3836. ¹¹ Mm 1435 et Mm 3839. ¹² Mm 3794. ¹³ Mm 3840 contra textum. ¹⁴ Mm 667 contra textum. ¹⁵ Mm 3828. ¹⁶ Mm 3840. ¹⁷ Mm 3806. ¹⁸ Mm 3813. ¹⁹ Da 6,25 et Mm 3841.

7 ^a inc; \mathfrak{G}^o προσήλθοσαν, \mathfrak{G}^9 παρέστησαν, S qrbw, V subriperunt; \mathfrak{N} = tumultuose vel ex conventu venerunt? cf 12.16 || 9 ^{a-a} prb add cf 13.16 || 11 ^a l c nonn Mss Ed הנה || 12 ^a \mathfrak{G}^o ἐτήρησαν, \mathfrak{G}^9 παρετήρησαν, S ntrw, V curiosius inquirentes cf 7^a || 13 ^a l c mlt Mss קרבו (\mathfrak{C}^2 קרבו) cf 3,8 || ^{b-b} > \mathfrak{G} S, dl || ^c = vocativus || ^d sic L, mlt Mss Edd ד' || 15 ^a pc Mss מ', Ms מע' || 16 ^{a-a} > \mathfrak{G}^9 || ^b \mathfrak{G}^{OL} παρετήρησαν (-τηρήσαντο) cf 12^a, \mathfrak{G}^V παρέστησαν cf 7^a, S 'rjw = tumultuati sunt.

אנת כל דניאל ועזרא
ק לא קר ה' 20

17 **דַּי אַרְיוֹתָא עָנָה מִלְכָּא וְאָמַר לְדַנְיָאֵל אֶלְהֵךְ דַּי אַנְתָּה פְּלַח-לֵיהּ**

ל . כל חס בסיפ

18 **בְּתַרְיָא הוּא יְשִׁיבֵנְךָ : 18 וְהִתְיִיתָ^a אֲכַן חָדָה וְשָׁמַתָּ^b עַל-פְּסִים^c גְּבָא**

ל 21 . כל כח א
בליש ובסיפ 22 . ל

19 **וְחַתְמָה מִלְכָּא בְּעִזְקָתָהּ וּבְעִזְקָתָהּ^d רַבְרַבְנוּהִי דַּי לָא-תְשַׁנָּא צְבוּ**

ט בטע בליש 23 .
ל 24 . ל

19 **בְּדַנְיָאֵל : 19 אַדְיִן אִזֵּל מִלְכָּא לְהִיכְלָהּ וּבֵת טוֹת וּדְחִוּוֹן^a לָא-**

ב . ל

20 **הִנְעֵל קַדְמוּהִי וְשִׁנְתָּה נִגְתָּ עֵלוּהִי : 20 בְּאֲדִין מִלְכָּא בְּשַׁפְרָפְרָא**

ל

21 **יְקוּם בְּנִגְהָא^a וּבְהַתְבַּהֲלָה לְגַבָּא דַּי-אַרְיוֹתָא אִזֵּל : 21 וּכְמִקְרַבְיָה**

ל . ה בטע 25

22 **לְגַבָּא לְדַנְיָאֵל בְּקַל עֲצִיב זַעַק עָנָה מִלְכָּא וְאָמַר לְדַנְיָאֵל דַּנְיָאֵל**

אנת כל דניאל ועזרא לא
ק קר ה' 20 . ל וחס

23 **עֶבֶד אֱלֹהָא תְּיָא אֶלְהֵךְ דַּי אַנְתָּה פְּלַח-לֵיהּ בְּתַרְיָא הִיכְלָה**

יח ר"פ בטע . ל וחס

22 **לְשִׁיזְבוּתְךָ מִן-אַרְיוֹתָא : 22 אַדְיִן דַּנְיָאֵל^a עִם-מִלְכָּא מִלְל מִלְכָּא**

ב 26 . ל ובטע 27 .
כל חס בסיפ

23 **לְעַלְמִין חַיִּי : 23 אֱלֹהֵי שְׁלַח מִלְאָכָה וְסַנְגֵּר פְּסִים^a אַרְיוֹתָא וְלָא חֲבַלוּנִי**

קדמד . ל וכת ה ופלג 23

24 **כָּל-קַבְלָה דַּי קַדְמוּהִי זְכוּ הַשְׁתַּכַּחַת לִי וְאַף קַדְמוּיָדִי^b מִלְכָּא חֲבוּלָה**

ל

24 **לָא עֲבַדְתָּ : 24 בְּאֲדִין מִלְכָּא שְׁנִיא טַאֲב עֵלוּהִי וּלְדַנְיָאֵל אָמַר**

ל 28

25 **לְהִנְסָקָה מִן-גְּבָא וְהִסֵּק דַּנְיָאֵל מִן-גְּבָא וְכָל-חֲבַל לָא-הַשְׁתַּכַּח**

ל וחס

25 **בְּה דַּי הִימֵן בְּאַלְהָהּ : 25 וְאָמַר מִלְכָּא וְהִתְיִיתוּ גְּבַרְיָא אֵלְךָ דַּי-**

ל 29

26 **אֲכָלוּ קַרְצוּהִי^a דַּי דַּנְיָאֵל וּלְגַב אַרְיוֹתָא רָמוּ אַנּוּן בְּנִיחּוֹן וּנְשִׁיחּוֹן**

ל

27 **וְלָא-מָטוּ לְאַרְעִית גְּבָא עַד דַּי-שְׁלָטוּ בַּחוּן אַרְיוֹתָא וְכָל-גְּרַמִּיחּוֹן**

ה בטע בסיפ 30 . ב

26 **הִדְקוּ : 26 בְּאֲדִין דְּרִינּוּשׁ מִלְכָּא כְּתַב לְכָל-עַמְמַיָּא אַמִּיא**

דירין . י ר"פ בכתיב 31
ק ול בסיפ

27 **וּלְשַׁנְיָא דַּי-דְּאֲרִין^a בְּכָל-אַרְעָא שְׁלַמְכוֹן יִשְׁנָא : 27 מִן-קַדְמֵי שַׁיִם**

זיעין
ק

28 **טַעַם דַּי | בְּכָל-שְׁלָטַן מַלְכוּתֵי לְהוֹן זְאֵעִין^a וּדְחִלִין מִן-קַדְמֵי אֱלֹהֵיהּ**

דַּי-דַּנְיָאֵל

דַּי-הוּא | אֱלֹהָא תְּיָא וּקְיָם לְעַלְמִין

וּמַלְכוּתֵיהּ דַּי-לָא תַתְּחַבֵּל וְשְׁלָטְנָה עַד-סוּפָא :

28 **מְשִׁיזְב וּמְצֵל וְעֶבֶד אַתְיָן וְחַמְהִין^a בְּשַׁמְיָא וּבְאַרְעָא**

ל . ל וחס

דַּי שִׁיזְב לְדַנְיָאֵל מִן-יַד אַרְיוֹתָא :

י' מיחד מן 32

20 Mm 3801. 21 Mm 3841. 22 Mm 3792. 23 Mp sub loco. 24 Mm 2052. 25 Mm 3828. 26 Mm 3842. 27 Mm 3843. 28 Mm 3816. 29 וחד ורמו Da 6,17 et Mm 3841. 30 Mm 3813. 31 Mm 2980. 32 Okhl 196.

18 ^a l c nonn Mss 'ת-; וְהִתְיִיתָ, וְהִתְיִיתָ^c cf 4,21^a || ^b prp 'וּש' cf Esr 5,17 || ^c cf 4,28^a || ^d sic LC pc Mss ט', ט mlt Mss ט' ט' || 19 ^a sic Occ, Q^{Or}V^S וְדַחֵן; ט' ^a *êdésmata* (ט' aliter); לְחִנּוֹן? cf 5,2 || 20 ^a ט' ט' ב' || 22 ^a sic L, mlt Mss Edd || 23 ^a cf 4,28^a || ^b cf 5,23^a || 25 ^a cf 3,8^c || 26 ^a cf 2,38^a || 27 ^a cf 5,19^a || 28 ^a cf 3,32^a.

אלפין. ד חט א¹². רבבן
לבן אשר. ז¹³

אֶלֶף אֲלֵפִים^a יִשְׁמְשׁוּנָהּ וְרָבוּ רַבּוֹן^b קִדְמוֹהִי יְקוֹמוֹן

ל. ל.

דִּינָא יִתֵּב וְסַפְרִין פְּתִיחוּ:

^a חֲזָה הָיִית בְּאֲדִין מִן־קָל מְלִיא רַבְרְבָתָא דִּי קִרְנָא מִמְלָלָה^a

ל¹⁴. ג וּל בליש. ב¹⁵

^b חֲזָה הָיִית עַד דִּי קְטִילַת חַיּוֹתָא וְהוּבַד גְּשָׁמָה וַיְהִיבַת לִיקְרַת

ל. ל. ¹⁶ג. כל כת ה

¹² אִשָּׂא: ¹² וּשְׂאֵר חַיּוֹתָא הָעֵדִיו שְׁלִטְנָהוֹן וְאַרְכָּה בְּחַיִּין יְהִיבַת לְהוֹן

ל ומחליפין קמ¹⁷

¹³ עַד־זְמַן^a וְעָדִין: ¹³ חֲזָה הָיִית בְּחַזְוֵי לִילִיא

ה¹⁸. ב

וְאַרוֹ עִם^a עַנְנֵי שָׁמַיא כְּבַר אֲנָש אַתָּה הָנָה

ל. ג

וְעַד־עֵתִיק יוֹמִיא מְטָה וְקִדְמוֹהִי תְקַרְבוֹהִי:

¹⁴ וְלֵה יְהִיב שְׁלִטָן וַיִּקַּר וּמְלָכוֹ

ל

וְכָל עַמְמִיא אַמִּיא וְלִשְׁנִיא לֵה יִפְלָחוֹן

שְׁלִטְנָה שְׁלִטָן עַל־דִּי לֹא יַעֲיָהּ

וּמְלָכוּתָהּ דִּי־לֹא תִתְחַבֵּל: פ

ל. ל. ג

¹⁵ אַתְכְּרִית רוּחִי אֲנָה דְנִיָּאל^a בְּנוֹא נְדָנְהָ^a וְחַזְוֵי רֵאשִׁי יְבַהֲלֵנִי^b:

כל כת א. כל כת ה¹⁹

¹⁶ קִרְבַּת עַל־חַד מִן־קְאִמִּיא וַיִּצִיבָא אַבְעָא־מְנָה עַל־כָּל־דְנָה

ל. ה ג מל וּב חט ²⁰ג. ¹⁶ג

¹⁷ וְאָמַר־לִי וּפְשֵׁר מְלִיא יְהוּדֵעַנִי: ¹⁷ אֲלִין חַיּוֹתָא רַבְרְבָתָא דִּי אַנִּין

ל. ¹³ז

¹⁸ אַרְבַּע אַרְבַּעה מְלָכִין^a יְקוֹמוֹן^b מִן־אַרְעָא^c: ¹⁸ וַיִּקְבְּלוֹן מְלָכוּתָא

ל. יז פסוק עד ועד ²¹ג. ל

קִדְיִשִׁי עַל־יוֹנִין^a וַיַּחְסְנוֹן מְלָכוּתָא^b עַד־עַלְמָא וְעַד עַל־מִיא:

לח ר"פ בטע. כו פסוק דאית בהין א"ב

¹⁹ אַדִּין צְבִית לִיצְבָא עַל־חַיּוֹתָא רַב־עֵיטָא דִּי־הָוַת שְׁנִיָּה מִן־

כלהין. שנה. יתיר י

כָּל־הָוֹן^a דְּחִילָה יִתִּירָה שְׁנִיָּה^b דִּי־פְרוּל וְטַפְרִיָּה^c דִּי־נַחֲש אַכְלָה

יתיר י

²⁰ מִדְּקָה^d וּשְׂאֵרָא בְּרַגְלִיה רַפְסָה: ²⁰ וְעַל־קִרְנִיא עֶשֶׂר דִּי בְּרֵאשֵׁה

ב חד קמ וחד פת. ונפלה

וְאַחֲרֵי דִּי סִלְקַת וּנְפִלּוּ^a מִן־קִדְמִיָּה^b תִּלְתָּ וּקִרְנָא דְכֹן וְעֵינִין^d לֵה

חד מן ח²² כת ו וקר ה. קדמה. ²³ג

²¹ וּפִם^e מִמְלָל רַבְרְבָן וְחַזְוֵה רַב מִן־חַבְרָתָה: ²¹ חֲזָה הָיִית וּקִרְנָא

כל חט בסיפ. ב וחט. ל

¹² Mm 3847. ¹³ Mm 2302. ¹⁴ Mm 3849. ¹⁵ Mm 3848. ¹⁶ Mm 3846. ¹⁷ Cf Da 2,16 et Mp sub loco. ¹⁸ Mm 3844. ¹⁹ Mm 3794. ²⁰ Mm 3837. ²¹ Mm 912. ²² Mm 3827. ²³ Mm 3798.

10 ^a nonn Mss ut Q אלפין || ^b K רבון vel רבון, Q רבון || 11 ^{a-a} add ex contextu non conservato? || ^{b-b} > $\Theta^{o'}$ * $\Theta^{g'}$ *, ex insertis ^{a-a} repetita sunt? || 12 ^a nonn Mss V^s זמן ut 2,16 || 13 ^a $\Theta^{o'}$ ἐπί = Mt 24,30 26,64, $\Theta^{g'}$ μετά = Mc 14,62 Apc 1,7 || 14 ^a prb pr מלכו || 15 ^{a-a} inc; $\Theta^{o'}$ (V) ἐν τούτοις, prb | בגו דנה (vel דנה [בגין] propterea) || ^{b-b} $\Theta^{o'}$ ἐν τῷ ὄραματι τῆς νυκτός || 17 ^a prb | c Ms Θ (βασιλείαι) V (regna) מלכון (vel *מלכין cf ug et pun) || ^b $\Theta^{o'}$ αἱ ἀπολοῦνται || ^c $\Theta^{g'}$ + αἱ ἀρθήσονται || 18 ^a Vrs sg, id 22^c.25^a.27^a || ^{b-b} > $\Theta^{g'}$ * || 19 ^a K הון || ^b cf 5^c || ^c cf 4,30^a; K יה || ^d mlt Mss $\Theta^{g'}$ ומ' cf 7 || 20 ^a K לו || ^b cf 7^d || ^{c-c} prp קרנין cf 21 || ^d Vrs om cop, prb dl || ^e sic L, mlt Mss Edd ופם.

דָּכַן עֲבָדָה קָרֹב עִם־קַדְיָשִׁין וַיְכַלֶּה לְהוֹן: ²² עַד דִּי אָתָּה עֲתִיק
 יוֹמָיָא וְדִינָא ^a יְהִיב ^b לְקַדְיָשִׁי עֲלִיוֹנִין ^c וְזִמְנָא מְטָה וּמְלָכוּתָא הַחֹסְנוּ
 קַדְיָשִׁין:

²⁴ ג. קמ וכל אחנח
 וס"פ דכות' ²⁵ ל. חט' ²⁶
 ג ב כת ה וחד כת א ²⁷
 ג. ל. חט

²³ כִּן אָמַר חֵיוֹתָא רְבִיעֵיתָא

מְלָכוּ רְבִיעֵיא ^b תְּהוּא בְּאַרְעָא דִּי תִשְׁנָא מִן־כָּל־מְלָכוּתָא
 וְתֵאכֹל כָּל־אַרְעָא וְתַדְוִשְׁנָה וְתַדְקַנָּה:

רביעאה ^a ג. כת א
 ק ²⁸ בס"פ ²⁹ כל כת
 א בליש ובס"פ ²⁹ ב
 ל. ל. ל.

²⁴ וְקַרְנֵיא עֵשֶׂר

מִנְהַ מְלָכוּתָה עֵשְׂרָה מְלָכִין יְקַמִּין וְאַחֲרֵן יְקוּם אַחֲרֵיהוֹן
 וְהוּא יִשְׁנָא מִן־קַדְמָיא וְתִלְתָּה מְלָכִין יְהִשְׁפֹּל:

³⁰ ול חט. ל חט

כל כת א בליש ובס"פ ²⁹

וּמְלִין לְצַד עֲלִיא יִמְלָל וְלְקַדְיָשִׁי עֲלִיוֹנִין ^a יִבְלָא
 וַיִּסְבֵּר לְהַשְׁנָיָה זִמְנִין וְדָת

עלאה
 ק

ל. כל כת ה בליש ובס"פ ²⁹

וַיִּתְיַבֵּון בִּידָה עַד־עַדְן וְעַדְנִין ^b וּפְלַג עַדְן:

ל. ל.

²⁶ וְדִינָא יִתָּב וְשִׁלְטָנְהָ ^a יְהַעֲלוֹן לְהַשְׁמָדָה וּלְהוֹבְדָה עַד־סוּפָא:

²⁷ וּמְלָכוּתָה וְשִׁלְטָנָא וְרִבּוּתָא דִּי מְלָכוֹת תַּחְוֹת כָּל־שְׁמָיא
 יְהִיבָת לְעַם קַדְיָשִׁי עֲלִיוֹנִין ^a

יא בטע לאחור. ל

מְלָכוּתָה ^b מְלָכוֹת עָלַם וְכָל־שִׁלְטָנְיָא לָהּ יִפְלַחוּן וַיִּשְׁתַּמְעוּן:

ל

²⁸ עַד־כָּה סוּפָא דִּי־מְלָתָא ^a אָנָּה דְנִיָּאל שְׁנֵיא וְרַעִיוֹנֵי יְבַהֲלֵנִי וְזִיוֵי
 יִשְׁתַּנּוֹן עָלַי וּמְלָתָא בְּלָבִי נִטְרָת: ^פ

ג

ל

⁸ 1 בְּשַׁנַּת שְׁלוֹשׁ לְמְלָכוֹת בְּלֹא־שַׁצַּר הַמֶּלֶךְ חֲזוֹן נִרְאָה אֵלַי אֲנִי

כת כן¹

דְנִיָּאל אַחֲרֵי הַנִּרְאָה אֵלַי בַּתְּחִלָּה: ² וְאַרְאָה בְּחֲזוֹן וַיְהִי בְּרִאֲתִי ^a

ב קמ². ב. וחט

וְאַנִּי בְּשׁוֹשֵׁן הַבֵּיָרָה אֲשֶׁר בְּעֵילָם הַמְּדִינָה ^b וְאַרְאָה בְּחֲזוֹן ^ט וְאַנִּי

הָיִיתִי ^c עַל־אוּבָל אוּלִי ^c: ³ וְאַשָּׂא עֵינַי וְאַרְאָה וְהִנֵּה אֵיל אַחַד עֹמֵד ³

ג. ³ ב

לְפָנַי הָאֵבֶל וְלוֹ קַרְנַיִם וְהַקְרָנִים ^a גְּבָהוֹת וְהָאֲחַת גְּבָהָה מִן־הַשְּׁנַיִת

ל

²⁴ Mm 3798. ²⁵ Mm 3851. ²⁶ Mm 3897 א. ²⁷ Mm 3852. ²⁸ Mm 3803. ²⁹ Mm 3792. ³⁰ Mm 2302. Cp 8
¹ Mm 3834. ² Mm 3853. ³ Mm 3151.

22 ^a ins וְשִׁלְטָנָא ית(י) ב cf 10.26 et 14.27 || ^b V^S טס ט יתב || ^c cf 18^a || 23 ^a & καί ||
^b cf 2,40^a || 25 ^a cf 18^a || ^b pl (cf 4,13 et cet) hic = du || 26 ^a prp הַ־ cf מִנְהַ 24 ||
 27 ^a cf 18^a || ^b 2 Mss & ^{9'} וַיְמַ' || 28 ^{a-a} & cj c 27, prb add || Cp 8,2 ^{a-a} > & ^{9'}, prb
 add cf 7,1^{d-d} || ^{b-b} > & ^{o'} & ^{9'}, add || ^{c-c} & ^{o'} πρὸς τῆ πύλῃ Ωλαμ (Ουλαμ, Αιλαμ),
 prp *עַל־אבול אולם (= porta urbis, aram ex akk), sed cf אולי 16; & ^{9'} ἐπὶ τοῦ Ουβαλ cf
 16 || 3 ^a > & ^{o'} & ^{9'} & ^{9'} & ^{9'}, add?

4 וְהִגְבְּהָהּ עֲלֶיהָ בְּאַחֲרֹנָהּ^b: 4 רָאִיתִי אֶת־הָאֵיל מְנִיחַ יָמָה וְצָפוֹנָה
וְנֹגְבָה וְכָל־חַיּוֹת לֹא־יַעֲמְדוּ לְפָנָיו וְאִין מִצִּיל מִיָּדוֹ וְעָשָׂה כְּרָצֹנוֹ
5 וְהִגְדִּיל: 5 וְאֲנִי | הֵינִי מִבֵּין וְהִנֵּה צְפִיר־הָעֵזִים^a בָּא מִן־הַמַּעֲרָב
עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וְאִין^b נֹגַע בְּאָרֶץ וְהַצְפִּיר קָרַן חֲזוֹת^c בֵּין עֵינָיו:
6 וַיָּבֹא עַד־הָאֵיל בַּעַל הַקָּרְנִים אֲשֶׁר רָאִיתִי עֹמֵד לְפָנָי הָאֵבֶל וַיִּרֶץ
7 אֵלָיו בַּחֲמַת כָּחוֹ: 7 וּרְאִיתִיו מִנִּיעַ אֶצֶל הָאֵיל וַיִּתְמַרְמַר אֵלָיו וַיִּן־
אֶת־הָאֵיל וַיִּשְׁבֵּר אֶת־שֵׁתָי קָרְנָיו וְלֹא־הָיָה כַח בְּאֵיל לַעֲמֹד לְפָנָיו
8 וַיִּשְׁלִיכֵהוּ אֶרְצָה וַיִּרְמָסֵהוּ וְלֹא־הָיָה מִצִּיל לְאֵיל מִיָּדוֹ: 8 וְצְפִיר
הָעֵזִים הִגְדִּיל עַד־מָאֵד וְכַעֲצָמוֹ^a נִשְׁבְּרָה הַקָּרַן הַגְּדוֹלָה וְתַעֲלֶנָה
9 חֲזוֹת^b אַרְבַּע תַּחְתֵּיהָ לְאַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם: 9 וּמִן־הָאֲחַת מֵהֶם^a
יֵצֵא^b קָרַן־אֲחַת^c מִצְעִירָה^d וְהַגְּדֹל־יִתֵּר אֶל־הַנֶּגֶב וְאֶל־הַמְּזֻרָח וְאֶל־
10 הַצָּבִי: 10 וְהַגְּדֹל עַד־צָבָא הַשָּׁמַיִם וְתִפֹּל אֶרְצָה מִן־הַצָּבָא וּמִן־
11 הַכּוֹכָבִים וְתִרְמָסֶם: 11 וְעַד שָׁר־הַצָּבָא^b הִגְדִּיל וּמִמְּנוֹ^b הָרִים^c
12 הַתְּמִיד וְהַשְּׁלֵךְ מִכּוֹן מִקְדָּשׁוֹ^e: 12 וְצָבָא תִנְתֵּן^{ab} עַל־הַתְּמִיד
13 בַּפֶּשַׁע^c וְתִשְׁלֹךְ^d אֶמֶת אֶרְצָה וְעָשְׂתָה וְהַצְּלִיחָה: 13 וְאַשְׁמְעָה אַחֲר־
קָדוֹשׁ מְדַבֵּר וַיֹּאמֶר אַחֲרֵי קָדוֹשׁ לַפְּלִמוֹנֵי הַמְּדַבֵּר עַד־מְתֵי הַחֲזוֹן
14 הַתְּמִיד^b וְהַפֶּשַׁע^c שָׁמָּם תֵּת^e וְקָדֵשׁ וְצָבָא^d מִרְמָס^a: 14 וַיֹּאמֶר אֵלָי^a
15 עַד עָרַב בִּקְרֵי אֲלֵפִים וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְנִצְדָק קָדֵשׁ: 15 וַיְהִי
בְּרֵאתִי אֲנִי דָנִיֵּאל אֶת־הַחֲזוֹן וְאִבְקֶשָׁה בִּינָה וְהִנֵּה עֹמֵד לְנִגְדֵי
16 כְּמִרְאֵה־נֶבֶר: 16 וְאַשְׁמַע קוֹל־אָדָם בֵּין אוֹלָי וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר גְּבִרְיָאֵל
17 הֲבֵן לְהִלְזוֹ אֶת־הַמְּרָאָה: 17 וַיָּבֹא אֶצֶל עַמְדֵי וּבְבֹאוֹ נִבְעֵתִי וְאַפְלָה

11 ה' מנה בליש
כז. ל. ל. ד חס בליש
וכל לרצונכם דכות⁵
10 ר"פ לג מנה בכתיב
1 מל⁶
ב
ל⁷
כה⁸
ב מל. כה. ל.
ל. ל. וחס
1 סביר יצאה⁹
ל¹⁰
11 הורם חד מן ב בליש
ק חד קמ וחד
פת וחד מן ד¹² מוקדם
ומאוחר בסיפ
ל. 134
ל רפי וד דגש¹⁴. ל. ל.
ל. 154
ל. כל חס. 134
ל. ל.
ב וחס
84. צא
161. ל. 171

4Mm 1325. 5Mm 3874. 6Mm 755. 7Mm 330. 8Mp sub loco. 9Mm 127. 10 Est 6,10. 11Mm 3697. 12Mm 3854. 13Mm 3868. 14Cf Mm 139. 15Mm 333. 16Mm 3855. 17Mm 2805.

3^b ὃ μετὰ δὲ ταῦτα cj c 4 || 5^a ὃ om ה, dl; al dl tot vb et l צפיר || ^b prp ואיננו, sed cf 27 || ^c > ὃ^{9*}, prp אחת cf ὃ || 8^a ὃ pc Mss 'ובע' || ^b > ὃ^{9*}, add ex 5? ὃ^c ἕτερα, prp אחרות || 9^a nonn Mss Edd מהן || ^b Seb Edd יצאה || ^c 1 אחרת? cf 7,8 || ^d ὃ^c ἰσχυρόν, l 'צ' || ^e prb ins ארץ cf 11,16.41; al dl || 11^a 11sq crrp, ὃ aliter || ^{b-b} prp לה-נה || ^c K הרים, mlt Mss ut Q הורם || ^d Ms Edd מקום; prp מקומם cf ὃ^c יצדא (צדה) ת (a) וצבאה נתן vel 'ת (a) יצבאה נתן (cj c 12) || 12^{a-a} prp המקדש (cj c 12) || (cf ὃ ἐρημωθήσεται fin 11) et cj c 11 || ^b prp וינתן vel נתן cf ^{a-a} || ^c prb הפשע cf ὃ^c αἱ ἁμαρτίαι, ὃ⁹ ἁμαρτία || ^d prb l c 2 Mss ותשליך || 13^{a-a} inc || ^b ὃ ἡ ἀρθεῖσα, ins מורם? cf 11 || ^{c-c} prb 1 נתן || ^d 1 וצבי (gl ad קדש) vel יצדה? cf ὃ^c ἐρημωθήσεται et 12^{a-a} || 14^a 1 אליו cf ὃS.

4 אֱלֹהִים לְבַקֵּשׁ תִּפְלָה וְתַחֲנוּנִים בְּצוּם וְשִׁק וְאַפְרָ : ^a 4 וְאַתְּפַלְלָהּ
 לַיהוָה אֱלֹהֵי וְאַתּוּדָה וְאַמְרָה אֲנָא אֲדָנִי הָאֵל הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא שְׁמַר
 5 הַבְּרִית וְהַחֲסֹד לְאַהֲבָיו וְלִשְׁמֵרֵי מִצְוֹתָיו : 5 חֲטָאנוּ וְעֹוִינוּ וְהִרְשַׁעְנוּ^a
 6 וּמָרְדְּנוּ וְסוֹר מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ : 6 וְלֹא שָׁמַעְנוּ אֶל-עֲבָדֶיךָ
 הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר דִּבְרוּ בְּשִׁמְךָ אֶל-מַלְכֵינוּ שָׂרִינוּ וְאַבְתִּינוּ וְאֵל כָּל-
 7 עַם הָאָרֶץ : 7 לָךְ אֲדָנִי הִצְדָּקָה וְלָנוּ בְּשֵׁת הַפְּנִים כַּיּוֹם^a הַזֶּה לְאִישׁ
 יְהוּדָה וְלִיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם וְלְכָל-יִשְׂרָאֵל הַקְּרִבִים וְהַרְחָקִים בְּכָל-
 8 הָאָרְצוֹת אֲשֶׁר הִדְחַתְּם שָׁם בְּמַעַלְם אֲשֶׁר מָעַל-וּבְךָ : 8 יְהוָה לָנוּ
 9 בְּשֵׁת הַפְּנִים לְמַלְכֵינוּ לְשָׂרֵינוּ וְלְאַבְתֵינוּ אֲשֶׁר חֲטָאנוּ לָךְ : 9 לְאֲדָנִי^o
 10 אֱלֹהֵינוּ הַרְחַמִים וְהַסְּלִיחוֹת כִּי מָרְדְּנוּ בּוֹ : 10 וְלֹא שָׁמַעְנוּ בְּקוֹל
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְלַכֵּת בְּתוֹרַתְיוֹ^a אֲשֶׁר נָתַן לְפָנֵינוּ בְּיַד עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים :
 11 וְכָל-יִשְׂרָאֵל עָבְרוּ אֶת-תּוֹרַתְךָ וְסוֹר לְבַלְתִּי שְׁמוֹעַ בְּקִלְךָ וְתַתֶּךָ
 עָלֵינוּ הָאֵלָה וְהַשְׁבַּעָה אֲשֶׁר כְּתוּבָה בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עֶבֶד-הָאֱלֹהִים
 12 כִּי חֲטָאנוּ לּוֹ^a : 12 וַיִּקָּם אֶת-דְּבָרָיו^a | אֲשֶׁר-דִּבֶּר עָלֵינוּ וְעַל שְׁפָטֵינוּ
 אֲשֶׁר שְׁפָטוּנוּ לְהַבִּיא עָלֵינוּ רָעָה גְדוֹלָה אֲשֶׁר לֹא-נִעֲשִׂתָה תַחַת כָּל-
 13 הַשָּׁמַיִם כַּאֲשֶׁר נִעֲשִׂתָה בִירוּשָׁלַם : 13 כַּאֲשֶׁר כְּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה
 אֵת^a כָּל-הָרָעָה הַזֹּאת בָּנָא^b עָלֵינוּ וְלֹא-חָלֵינוּ אֶת-פָּנֵינוּ וַיְהוּה אֱלֹהֵינוּ
 14 לָשׁוּב מִעֹוֲנֵנוּ וְלְהִשְׁכִּיל בְּאַמְתֶּךָ : 14 וַיִּשְׁקֹד יְהוָה עַל-הָרָעָה וַיְבִיאָהָ
 עָלֵינוּ כִּי-צָדִיק יְהוּה אֱלֹהֵינוּ עַל-כָּל-מַעֲשָׂיו אֲשֶׁר עָשָׂה וְלֹא שָׁמַעְנוּ
 15 בְּקוֹלוֹ : 15 וְעַתָּה | אֲדָנִי^a אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ אֶת-עַמְּךָ מֵאֶרֶץ
 16 מִצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וַתַּעַשׂ-לָךְ שָׁם כַּיּוֹם הַזֶּה חֲטָאנוּ רָשָׁעְנוּ : 16 אֲדָנִי^a
 כְּכָל-צַדִּיקְתֶּךָ יִשָּׁב-נָא אִפְּךָ וְחַמְתֶּךָ מֵעִירְךָ יְרוּשָׁלַם הַר-קֹדֶשׁ כִּי
 בַחֲטָאֵינוּ וּבְעֹוֲנוֹת אֲבֹתֵינוּ יְרוּשָׁלַם וְעַמְּךָ לְחַרְפָּה לְכָל-סְבִיבְתֵינוּ :
 17 וְעַתָּה | שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶל-תְּפִלַּת עֲבָדֶיךָ וְאַל-תַּחֲנוּנוּנוּ וְהָאֵר פְּנֵיךָ

4 יא כת כן בסיפ. ב⁵
 5 הרשענו
 6 ב ומל. ב חס. ב. ב.
 7 יד ר"פ בכתיב וכל ד"ה דכות ב מ ב
 יא בכתיב
 7 יא כת כן בסיפ. 7
 ב. י. כן למערב⁸
 8 ב בליש וחד מן 8
 חס בליש. ב
 9
 10 ב. 5. כן למערב¹⁰. 11
 א וחד מן יא כת כן בליש
 ובסיפ וכן¹² למערב. ט
 13 ל. 6 ר"פ בכתיב
 וכל ד"ה דכות ב מ ב
 11 ב ומל. 14 15 מנה
 מל ול בכתיב
 1 חס 16. 17
 18 דברו
 ב חד חס וחד מל¹⁹
 ל סביר הבאה אלינו
 20 ל. ד. ב חס וב מל²¹
 22 חס ד מנה בכתיב
 וכל אורית דכות ב מא.
 3. יא כת כן בסיפ
 יא כת כן בסיפ
 ל. ה קמ²³
 ל. 24 מל ול בליש. ל
 25

⁴ Mm 3859. ⁵ Neh 1, 5. ⁶ Mm 3249. ⁷ Mm 1476. ⁸ sec Or, cf Mp sub loco. ⁹ Mm 2747 contra textum.
¹⁰ Mm 3860. ¹¹ Mm 2305. ¹² ליהוה sec Or, cf Mp sub loco. ¹³ Neh 9, 17. ¹⁴ Mm 2550. ¹⁵ Mm
 2307. ¹⁶ Mp sub loco. ¹⁷ Mm 4036. ¹⁸ Mm 1991. ¹⁹ Mm 2336. ²⁰ Mm 3971. ²¹ Mm 3861. ²² Mm 1669.
²³ Mm 87. ²⁴ Mm 3973. ²⁵ Neh 3, 36.

4 ^a 4—22 add? || 5 ^a K ו', 5 ut Q cf I R 8, 47 || 7 ^a Or כהיום cf Esr 9, 7-15 || 10 ^a
 5' sg || 11 ^a nonn Mss לך || 12 ^a K Vrs ריו — || 13 ^a nequaquam dl || ^b nonn Mss
 'הב' || 15 ^a cf 3^a || 16 ^a cf 3^a.

18 על־מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמַיִם לְמַעַן אֲדַנֶּיִב^a : 18 הַטָּה אֱלֹהֵי אֲזֻנְךָ וְשִׁמְעֵי^b פְּקֻחָהּ^a עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמִמְתִּינוּ וְהָעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֶיהָ כִּי לֹא עַל־צַדִּיקֵינוּ אֲנִיחֵנוּ מִפְּיֹלִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים : 19 אֲדַנֶּיִב^a | שְׁמַעֲהָ אֲדַנֶּיִב^a | סִלְחָה אֲדַנֶּיִב הַקְּשִׁיבָה^b וַעֲשֵׂה אֶל־תֹּאחֶר לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמֶּךָ : 20 וְעוֹד אֲנִי מְדַבֵּר וּמִתְפַּלֵּל וּמִתְנוּדֶה חַטָּאתִי וְחַטָּאת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּמִפְּיִל תַּחֲנֹתִי לְפָנֶי יְהוָה אֱלֹהֵי עַל הַר־קָדְשׁ אֱלֹהֵי : 21 וְעוֹד אֲנִי מְדַבֵּר בַּתְּפִלָּה וְהָאִישׁ^a גְּבַר־יִאֵל אֲשֶׁר רָאִיתִי בַּחֲזוֹן בַּתְּחִלָּה^b מִמֶּנִּי בִיעֹף^b נִגַּע אֵלַי כְּעֵת מְנַחַת־עֶרֶב : 22 וַיִּבֶן^a וַיְדַבֵּר עִמִּי וַיֹּאמֶר 23 דְּנִיאֵל עֵתָה יֵצֵא־תִי לְהַשְׁכִּילְךָ בִּינָה : 23 בַּתְּחִלָּת תַּחֲנוּנֶיךָ יֵצֵא דָבָר וְאֲנִי בָאתִי לְהַנִּיד^a כִּי חֲמוּדוֹת^b אָתָּה וּבֵין בְּדָבָר וְהָבֵן בַּמְרָאָה : 24 שָׁבְעִים שָׁבְעִים נְחֹתְךָ עַל־עַמֶּךָ | וְעַל־עִיר קָדְשְׁךָ לְכֹל־א^b הַפֶּשַׁע^c וְלִחְתָּם^d חַטָּאוֹת^e וְלִכְפֹּר עוֹן וְלִהְבִּיא צַדִּיק עַל־מַיִם וְלִחְתָּם חֲזוֹן וְנָבִיא וְלִמְשַׁח קָדְשֵׁי־שָׁמַיִם : 25 וְתִדַּע וְתִשְׁכַּל^a] שָׁבְעִים שָׁבְעִים מִן־מִצָּא דָבָר לְהַשִּׁיב^b וְלִבְנוֹת יְרוּשָׁלַם עַד־מְשִׁיחַ נְגִיד וְשָׁבְעִים שָׁנִים תָּשׁוּב וְנִבְנְתָה רְחוּב וְחָרוּץ^c וּבְצוֹק^d : 26 וְאַחֲרֵי הַשָּׁבְעִים שָׁנִים וּשְׁנָיִם^a יִכָּרֵת מְשִׁיחַ וַאֲיִן לֹו^b] הָעֵתִים^d : וְהָעִיר וְהַקָּדְשׁ יִשְׁחָתוּ עִם^c נְגִיד^d הַבָּא^e

26ג. לא כת כן בסיפ. ה. 27
פקח ק
ג. וחס. ל
לא כת כן בסיפ. ל.
לא כת כן בסיפ. ל.
לא כת כן בסיפ.
27ג. ל. ל.
28ג. מנה ר"פ
29ג. 28ג. מנה ר"פ
ב. חד מל וחד חס
ל. ל. 31ג. צא
ל. 32ג. 33
ל. מל 34
ל. 35
ל. כת א. 36 ולהתם חד מן
37ג. כת ה. ק. וקר ה.
חסאת 38ג.
ב. 39ג. חס. ז. בלשון
נביאיה. ה. בג"ך
ל. 40
ב. ל. ומל
ב.

26 Mm 2759. 27 Mm 3269. 28 Mm 2227. 29 Mm 3862. 30 Mm 3863. 31 Mm 1545. 32 Mm 1834. 33 Mm 1834. 34 Mm 3918. 35 Mm 1740. 36 Mm 2122. 37 Mm 3864. 38 Mm 3865. 39 Mm 3866. 40 Mm 3558. 41 Mm 2746.

17 ^a Θ^9 ἐνεκέν σου, prb l נָה— ut 19 || ^b cf 3^a || 18 ^a K פְּקֻחָהּ, \mathcal{C} ut Q פְּקֻחָהּ || 19 ^a cf 3^a || ^b \mathcal{B} הַקְּ | ^c sic L, mlt Mss Edd 'ע— || 21 ^a $\Theta(V)$ και ιδου (ο) ανηρ = 'וְהִנֵּה ה' || ^{b-b} inc; \mathcal{C} mlt Mss מוּעָף pro 'מ; Θ^9 τάχει φερόμενος (sim SV), Θ^9 sol πετόμενος; a עוֹף vel יעף (scilicet Daniel?) || ^c \mathcal{C} לַעַת, mlt Mss Edd Θ^9 \mathcal{S} בְּעֵת || 22 ^a Θ^9 και συνέτισέ με, V et docuit me = וַיְבִינֵי; Θ^9 (S) και προσήλθε, l וַיִּבֵּא || 23 ^a ins c 2 Mss Vrs לָךְ? || ^b pr איש? cf 10, 11. 19 || 24 ^a 24—27 inc || ^b K a כֹּלֵא (melius qal) cf K ad ^d, Q mlt Mss a כֹּלֵא cf Q ad ^d || ^c Θ^9 ἀμαρτίαν, l פֶּ? || ^d K Θ^9 וְלִחְתָּם, Q mlt Mss Edd וְלִחְתָּם cf Θ^9 α' \mathcal{S} ; cf ^b || ^e K Ms \mathcal{S} וְתִ—, \mathcal{C} mlt Mss Edd ut Q חַטָּאת || 25 ^a nonn Mss כְּחִיץ || ^b prp לְשׁוּב || ^c cf חִיץ in inscriptionibus aram = fossa et akk harīsu; prp חִיץ cf Jer 5, 1 9, 20 || ^{d-d} \mathcal{S} lšwlm zbn', prp 'הּ וּבִקֵּץ et cj c 26 || 26 ^{a-a} prb add; al om וְ et cj c 25^{d-d} || ^{b-b} exc vb (דִּין [cf Θ^9] vel אָוֶן)? || ^c Ms \mathcal{S} יִשְׁחָתוּ, prb l || ^d Ms Vrs עִם, prb l || ^{e-e} Θ^9 και ἕξει ἡ συντέλεια, prb l וְבֵא הַקֵּץ.

וְקִצּוֹ בַשֶּׁטֶף וְעַד גֵּץ מִלְחָמָה נִחְרָצַת שְׁמֹתָ׃^g

ל. ד. ב. מל ול בליש

וְהִגְבִּיר בְּרִית לְרַבִּים שָׁבוּעַ אֶחָד²⁷

ב. מל ול בליש

וַחֲצֵי הַשָּׁבוּעַ יִשְׁבִּיתָ׃^a זָבַח וּמִנְחָה

ג. כל חס

בְּיַעַל^c כִּנְּף^b שְׁקוּצִים^d מִשְׁמֵם וְעַד-כָּלָה וַנִּחְרָצָה תַתָּךְ עַל-שְׁמֵם׃ פ

10

בַּשָּׁנָה שְׁלוֹשׁ^a לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס דָּבָר נִגְלָה לְדַנְיָאֵל אֲשֶׁר-

ל. 24.

נִקְרָא שְׁמוֹ בְּלִטְשַׁאצָּר וְאֵמֶת הַדָּבָר וְצָבָא גָדוֹל וּבִין^b אֶת-הַדָּבָר

ל. בטע³. ב. בטע⁴

וּבִינָה לוֹ בַּמְרָאָה׃² בַּיָּמִים הָהֵם אָנִי דַנְיָאֵל הָיִיתִי מִתְאַבֵּל

מז פסוק לא לא לא . ח. 5. 6.

שְׁלֹשָׁה שָׁבָעִים יָמִים׃³ לֶחֶם חֲמֻדוֹת לֹא אֲכָלְתִּי וּבִשָּׂר וַיִּין לֹא-בָא

ה. ל. ל.

אֵלַי וְסוּךְ לֹא-סָכַתִּי עַד-מָלְאֵת שְׁלֹשָׁת שָׁבָעִים יָמִים׃ פ

טו

וּבַיּוֹם עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן וְאֲנִי הָיִיתִי עַל יַד הַנְּהַר

ל. ב. ב. מל בנביא. ב.

הַגָּדוֹל^a הוּא חֲדָקָל^a׃⁵ וְאִשָּׁא אֶת-עֵינַי וְאָרָא וְהִנֵּה אִישׁ-אֶחָד לְבוּשׁ

ג. חד מל וב חס ובטע. ג.

בְּדָיִם וּמִתְנַוֵּו חֲגָרִים בְּכַתֵּם אוֹפָז׃^a וַיְנַוְּתוּ כְתָרֵשִׁישׁ וּפָנָיו כְּמֵרְאָה

ז. ל. ל. ל.

בְּרָק וְעֵינָיו כְּלַפְיָדֵי אִישׁ וּזְרַעְתוֹ וּמְרִגְלָתוֹ^a כְּעֵין נְחֻשֶׁת קָלִיל^a וְקוֹל

ז. 11. ג. בסיפ. ז. 12. 13.

דְּבָרָיו כְּקוֹל הַמָּוֶן׃⁷ וַרְאִיתִי אֲנִי דַנְיָאֵל לְבָדִי אֶת-הַמְּרָאָה^a

13

וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ עִמִּי לֹא רָאוּ אֶת-הַמְּרָאָה אֲבָל חֲרָדָה גְדֹלָה

ל. טו ר"פ לג מנה בכתיב

נִפְלָה עֲלֵיהֶם וַיִּבְרָחוּ בְּהַחֲבָא׃^b וְאֲנִי נִשְׁאַרְתִּי לְבָדִי וְאָרָאֵה אֶת-

ז. 13. 14.

הַמְּרָאָה^a הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְלֹא נִשְׁאַר-בִּי כַח^{bc} וְהוֹדִי נְהַפְךָ עָלַי

ז

לְמִשְׁחִית וְלֹא עֲצַרְתִּי כַח^d׃⁹ וְאִשְׁמַע אֶת-קוֹל דְּבָרָיו^a וּכְשִׁמְעִי

ה. 15.

אֶת-קוֹל דְּבָרָיו וְאֲנִי^b הָיִיתִי נִרְדָּם עַל-פָּנַי^c וּפָנַי אֲרָצָה^d׃¹⁰ וְהִנֵּה-

ל. 16. 17.

יַד נֹגַעָה בִּי וְהִנֵּיעַנִי עַל-בְּרָכַי^a וְכַפּוֹת יָדַי^{ab}׃¹¹ וַיֹּאמֶר אֵלַי דַּנְיָאֵל

אִישׁ-חֲמֻדוֹת הָבֵן בְּדָבָרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹבֵר אֵלֶיךָ וְעַמֵּד עַל-עַמִּיךָ

ז. 18. 19.

כִּי עָתָה שְׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ וּבְדַבְּרוֹ עִמִּי אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה עָמַדְתִּי מִרְעִיד׃

Cp 10 ¹Mm 3867. ²Mm 3868. ³Mm 3200. ⁴Est 1,2. ⁵Mm 527. ⁶Mm 94. ⁷Mm 1334. ⁸וחד חדקל Gn 2,14. ⁹Mm 2802. ¹⁰Mm 2456. ¹¹Mm 2772. ¹²Mm 445. ¹³Mm 1548. ¹⁴Mm 1285. ¹⁵Mm 610. ¹⁶Mm 3869. ¹⁷Mm 1104. ¹⁸Mm 230. ¹⁹Mp sub loco.

26^f ⚭ pl || ^{g-g} dub cf 27 fin || 27^a σ' παύσεται, V deficiet, prp יִשְׁבֹּת || ^{b-b} ⚭^{Mss} in dupl και (ἕως) πτερυγίου cf ^c, ⚭^L in dupl και ἐπὶ πτερύγιον cf Mt 4,5; ⚭ και ἐπὶ τὸ ἱερόν = ועל הקדש? prp פָּנָו ועל vel כִּנְּף (= בעל שְׁמֵם) || ^c Seb nonn Mss ועד || ^d 1 c ⚭ sg cf 11,31 12,11 || Cp 10,1^a ⚭' τῷ πρώτῳ || ^b ⚭' διανοηθήσεται, α' συνήσει = ויבין; 1 בין || 4^{a-a} prb add || 5^a cf Jer 10,9; prp c pc Mss ואפיר; 1 ופזו cf Cant 5,11 || 6^{a-a} cf Ez 1,7 || 7^a ⚭' הָהֵ ut 1 8,27, id 8^a.16^c || ^b ⚭' ἐν σπουδῇ, ⚭^g (S) ἐν φόβῳ; prp 'לה || 8^a cf 7^a || ^{b-b} et ^{d-d} var lect, dl? (^{d-d} cf 16) || ^c sic L, mlt Mss Edd כַּח || 9^{a-a} > ⚭' S, add? || ^b > ⚭' S V || ^{c-c} et ^{d-d} var lect, alterum add? || 10^{a-a} > ⚭^g || ^b Ms Edd ⚭' רָגְלֵי.

5 וַיַּחְזֹק מֶלֶךְ-הַנְּגֹב^a וּמִן-שָׂרָיו וַיַּחְזֹק^b עָלָיו וּמִשָּׁל^c מִמְּשָׁל רַב
 6 מִמְּשָׁלָתוֹ^d: 6 וּלְקָץ שָׁנִים יִתְחַבְּרוּ וּבֵת מֶלֶךְ-הַנְּגֹב תָּבוֹא אֶל-מֶלֶךְ
 הַצָּפוֹן לַעֲשׂוֹת מִישָׁרִים וְלֹא-תַעֲזָר כּוֹחַ הַזְּרוּעָה^a וְלֹא יַעֲמֹד וְזָרְעוּ^b
 7 וְתִנָּתֵן הִיא וּמִבְּיָאֵיהָ^c וְהִילָדְהָ^d וּמִחֻזְקָהּ בְּעֵתִים^e: 7 וְעַמָּר^a בְּמִנְצָר^b
 שָׂרֵשֶׁהָ^b כִּנּוֹעַ^c וַיָּבֹא אֶל-הַחִיל^d וַיָּבֹא בְּמַעוֹז מֶלֶךְ הַצָּפוֹן וַעֲשָׂה בָהֶם
 8 וְהַחֻזִּיק: 8 וְגַם אֱלֹהֵיהֶם עִם-נִסְכֵיהֶם עִם-כָּלִי חֲמֻדָתָם כֶּסֶף וְזָהָב
 9 בַּשָּׂבִי יָבֹא^a מִצָּרִים^b וְהוּא שָׁנִים יַעֲמֹד מִמֶּלֶךְ הַצָּפוֹן: 9 וַיָּבֹא בְּמַלְכוּת
 10 מֶלֶךְ הַנְּגֹב וְשָׁב אֶל-אֲדָמָתוֹ: 10 וּבְנֵי^a וַיִּתְגָּרוּ וְאֶסְפוּ^b הַמּוֹן
 חֵילִים רַבִּים וּבָא בּוֹא^c וְשָׁטַף וְעָבַר וַיֵּשֶׁב וַיִּתְגָּרוּ^d עַד-מַעֲזָה:^e
 11 וַיִּתְמַרְמַר מֶלֶךְ הַנְּגֹב וַיֵּצֵא וּנְלָחֶם עִמּוֹ^a עִם-מֶלֶךְ הַצָּפוֹן^a וְהַעֲמִיד
 12 הַמּוֹן רָב וְנִתָּן הַהַמּוֹן בִּידּוֹ: 12 וְנִשָּׂא הַהַמּוֹן יְרוֹם^a לְבָבוֹ וְהַפִּיל
 13 רַבָּאוֹת^b וְלֹא יַעֲזוֹז: 13 וְשָׁב מֶלֶךְ הַצָּפוֹן וְהַעֲמִיד הַמּוֹן רַב מִן-
 14 הָרֵאשׁוֹן וּלְקָץ הָעֵתִים^a שָׁנִים^b יָבֹא בּוֹא^c בְּחִיל נְדוּל וּבִרְכוּשׁ רַב:
 14 וּבְעֵתֵים הָהֵם רַבִּים יַעֲמְדוּ עַל-מֶלֶךְ הַנְּגֹב וּבְנֵי^a פְּרִיזֵי עִמָּה
 15 יִנְשָׂאוּ^a לְהַעֲמִיד חָזוֹן וְנִכְשָׁלוּ: 15 וַיָּבֹא מֶלֶךְ הַצָּפוֹן וַיִּשְׁפֹּךְ סוּלָלָה
 וְלָכַד עִיר מִבְּצָרוֹת וְזָרְעוֹת^a הַנְּגֹב לֹא יַעֲמְדוּ וְעַם מִבְּחָרְיוֹ וְאִין כָּח
 16 לַעֲמֹד: 16 וַיַּעַשׂ הַבָּא אֵלָיו כְּרָצוֹנוֹ וְאִין עוֹמֵד לְפָנָיו וַיַּעֲמֹד בְּאַרְצֵ-
 17 הַצָּבִי וּכְלָה^a בִּידּוֹ: 17 וַיִּשֶׂם^a לְפָנָיו לָבוֹא בְּתַקָּה כָּל-מַלְכוּתוֹ וַיִּשְׁרִים^a
 עִמּוֹ וַעֲשָׂה^b וּבֵת הַנְּשִׂים^c יִתֵּן-לוֹ לְהַשְׁחִיתָהּ וְלֹא תַעֲמֹד וְלֹא-לוֹ^d

ב. ב.
 ח. ג. ל. ל.
 ל מל למערב. ד.
 ב. ל. ל. חס בליש²
 יא. יא.³
 כ ר"פ בכתיב. ל וחט
 יג. ה. מנה חס. ג. יז ר"פ
 ובניי חד מן ד' כת חס
 ק בליש
 ב מל בסיפ. ה. י.
 ויתגרה חד מן ח' כת ו
 ק וקר ה. מעוז
 ל. ה. י.¹⁰
 ג בסיפ. לג קמ. יא. כא.¹²
 ב מנה בליש. יב. י.¹³
 ורם. ב.
 יז מפקא. יא. ב חס
 וחד מל. ג. בסיפ.
 טד. ג. ב מל בסיפ. ד.
 ט. ט. י.¹⁶
 יא. ל. ל. ל. מל
 ט. י.¹⁷ ח. מ. ל. ב.
 י. רפ. י.¹⁸
 ל. י. י. י.¹⁹ ה. י.²⁰

2 Mm 2483. 3 Mm 2300. 4 Mm 4070. 5 Mm 679. 6 Mm 871. 7 Mm 1063. 8 Mm 976. 9 Mm 3827. 10 Mm 373. 11 Mm 264. 12 Mm 2838. 13 Mm 545. 14 Mm 411. 15 Mp sub loco. 16 Mm 2902. 17 Mm 3872. 18 Mm 3131. 19 Mm 2345. 20 Mm 282.

5 ^a huc tr || ^b & om cop, prb dl || ^c prp ל- || ^d prp ממ' || 6 ^a add? || ^b 2 Mss '1; 1
 וְזָרְעוּ vel וְזָרְעוּ? al הוא וְזָרְעוּ (= copiae) || ^c mlt Mss Edd אה- || ^d Ms &⁹
 וַיִּלְדְּהָ, S(V) w'ljmth = וַיִּלְדְּהָ; prb l וַיִּלְדְּהָ || ^e prb cj c 7 cf 7^a || 7 ^a prb l יַעֲמֹד cf
 עַל- || ^c acc adverbialis? prb pr - || ^{b-b} מן partitivum (unus ex ...); prp מִן || ^e et 6^e ||
 וּבְנֵי^d || ^d prp חֵיל cf במעוז || 8 ^a יבוא || ^b prp הַנְּגֹב || 10 ^a &⁹ S V ut Q וּבְנֵי; 1 c K &⁹
 בּוֹ? id 13^c || ^d K S וְ- , mlt Mss || ^c 1 c & nonn Mss Edd &⁹ S || ^{b-b} &⁹ sg, 1 רָה וְאֶסְפוּ ||
 & S ut Q רָה || ^e על || 11 ^{a-a} prb add; al dl עִמּוֹ (> Ms Vrs) || 12 ^a K יְרוֹם, &
 mlt Mss Vrs ut Q וְרָם || ^b contaminatum ex רבֹת et רבֹת (cf 41^a), quod l || 13 ^{a-b}
 alterum add || ^c cf 10^c || 14 ^a = hit; pc Mss יִנְשָׂאוּ || 15 ^a & + (τοῦ) βασιλέως ||
 16 ^a &⁹ (&⁹ σ' V) και συντελεσθήσεται = וְכָלָה, prp וְכָלָה || 17 ^a a sg יִשָּׂר cf 6 מִישָׁרִים ||
^b 1 c Ms Vrs יַעֲשָׂה || ^c S 'nš', prp אֲנָשִׁים || ^d > &⁹, dl?

18 תְּהִיָּה: ¹⁸ וַיֵּשֶׁב ^a | פָּנָיו לְאֲיִים ^b וְלִכְדֹּר רַבִּים וְהַשְׁבִּית קִצְיִן חֲרָפְתּוֹ ¹⁸ וישם חד מן ו²¹ רפי בליש ק

19 לֹא בְּלִתֵּי חֲרָפְתּוֹ יָשׁוּב לָו: ¹⁹ וַיֵּשֶׁב ^a פָּנָיו לְמַעוֹזֵי אֲרָצוֹ וּנְכַשְׁל ¹⁹ כד בליש²². ל

20 וְעָמַד עַל-כְּנֹ מִעֲבִיר ^a נֹגֵשׁ הַדֶּרֶךְ ^b וְנָפֵל וְלֹא יִמָּצֵא: ²⁰ ²³ג. ב מל

מִלְּכוֹת וּבִימֵי אֲחֻדִים יִשְׁבֵּר וְלֹא ^c בְּאִפְיָם וְלֹא בְּמִלְחָמָה: ²⁴ג. ל

21 וְעָמַד עַל-כְּנֹ נְבִזָּה וְלֹא-נָתַנוּ עָלָיו הַזֹּד מִלְּכוֹת וּבָא בְּשִׁלְוָה ²¹ ²⁵ה. ל

וְהַחֲזִיק מִלְּכוֹת בַּחֲלֻקֵּי קוֹת: ²² וְזָרְעוֹת הַשְּׁטָף ^a יִשְׁטְפוּ מִלְּפָנָיו ²⁶א ס"פ. ל

23 וַיִּשְׁבְּרוּ וְגַם ^b נִגִּיד בְּרִית: ²³ וּמִן-הַתְּחִבְרוֹת אֵלָיו יַעֲשֶׂה מְרָמָה ב חר קמ וחד²⁷ פת. ל

24 וְעָלָה וְעָצָם בְּמַעַט-נְוִי: ²⁴ בְּשִׁלְוָה וּבְמִשְׁמַנֵּי ^a מְדִינָה יָבוֹא וְעָשָׂה ל. ל

אֲשֶׁר לֹא-עָשׂוּ אֲבֹתָיו וְאֲבוֹת אֲבֹתָיו בְּזָה וְשָׁלַל וּרְכוּשׁ לָהֶם יִבְזֹר ב. ל

וְעַל מִבְּצָרִים יִחַשֵּׁב מִחֲשֻׁבְתּוֹ ^b וְעַד-עֵת ^b: ²⁵ וַיַּעַר כָּחוֹ ²⁸ט. ד. ל

וּלְבָבוֹ עַל-מֶלֶךְ הַנֶּגֶב בְּחִיל גְּדוֹל וּמֶלֶךְ הַנֶּגֶב יִתְגַּרְה לַמִּלְחָמָה ²⁹ד. ד. ב

בְּחִיל גְּדוֹל וְעָצוֹם עַד-מָאֵד וְלֹא יַעֲמֵד כִּי-יִחַשְׁבוּ עָלָיו מִחֲשָׁבוֹת: ל. ל

26 וְאֲכָלִי ^b פַּת-בָּנוֹ ^{ab} יִשְׁבְּרוּהוּ וְחִילּוֹ יִשְׁטֹף ^c וְנָפְלוּ חֲלָלִים רַבִּים: ³⁰ב

27 וּשְׁנֵיהֶם הַמְּלָכִים לְבָבָם לְמִרְעַ וְעַל-שִׁלְחַן אֶחָד כָּזַב יִדְבְּרוּ וְלֹא ל זקה קמ³¹. ה³²

תִּצְלַח כִּי-עוֹד קֵץ לְמוֹעֵד ^a: ²⁸ וַיֵּשֶׁב אֲרָצוֹ בְּרְכוּשׁ גְּדוֹל וּלְבָבוֹ ³³ה. ³⁴ב. ב מל³⁵

עַל-בְּרִית קֹדֶשׁ וְעָשָׂה וְשָׁב לְאֲרָצוֹ: ²⁹ לְמוֹעֵד יָשׁוּב וּבָא ל מל למערב. ³⁶ג

בְּנֶגֶב וְלֹא-תְהִיָּה כְּרֵאשְׁנָה וְכֹאחֲרֹנָה: ³⁰ וּבָאוּ בּוֹ צַיִים כְּתִים וּנְכֹאָה ³⁷ב

וְשָׁב וְזָעַם עַל-בְּרִית-קוֹדֶשׁ וְעָשָׂה וְשָׁב וַיִּבֶן עַל-עֲזוֹבֵי בְּרִית קֹדֶשׁ: ב מל בליש. ³⁸ג. ³⁹ח. ⁴⁰ד. מנה בליש.

31 וְזָרְעִים מִמֶּנּוּ יַעֲמָדוּ וְחִלְלוּ הַמְּקֻדָּשׁ הַמְּעוֹז וְהַסִּירוּ הַתְּמִיד וְנָתַנוּ ל. ל

הַשְּׁקוּץ מִשׁוֹמְמִים: ³² וּמִרְשִׁיעֵי בְרִית יִחַנְיָף ^a בַּחֲלֻקוֹת ^b וְעַם יִדְעֵי ³⁸ג. ³⁹ח. ⁴⁰ד. מנה בליש.

אֱלֹהֵיוּ יַחֲזִקוּ וְעָשׂוּ: ³³ וּמִשְׁכִּילֵי עָם יִבְיִנוּ לְרַבִּים וּנְכַשְׁלוּ בְּחָרָב ל. ל. ⁴¹ד.

34 וּבְלִהְבֵה בְּשִׁבֵי וּבְבִזָּה יָמִים: ³⁴ וּבְהַכְשָׁלָם יַעֲזְרוּ עֶזְרָה מִעַט וְנִלְווּ ל. ל. ⁴¹ד.

²¹ Mm 3131. ²² Mm 1685. ²³ Mm 2318. ²⁴ Mm 208. ²⁵ Mm 4080. ²⁶ Okhl 357. ²⁷ Esr 9, 8. כמעט
²⁸ Mm 2902. ²⁹ Mm 3270. ³⁰ Mm 3873. ³¹ Mp sub loco. ³² Mm 976. ³³ Mm 777. ³⁴ Dt 9, 18. ³⁵ Mp contra
textum cf Mp sub loco. ³⁶ Mm 2502. ³⁷ Mm 1429. ³⁸ Mm 2483. ³⁹ Mm 1711. ⁴⁰ Mm 2903. ⁴¹ Mm 3146.

18 ^a Ⓞ' (καὶ δώσει) ut Q וישם Ⓞ, וישים cf 19^a || ^b l c pc Mss ל' || ^{c-c} crrp || 19 ^a Ⓞ
pc Mss S וישם cf 18^a || 20 ^a Ⓞ מעמיד || ^b Ⓞ הדר || ^c pc Mss S לא || 22 ^a prb l
השטף || ^{b-b} 1 גם (sic c Ⓞ) — בר || 24 ^{a-a} prb l 'ב' ובש' ב' || 23 c בש' al cj || ^{b-b} dub; dttg
ex 25? ויער || 26 ^{a-a} prb dl ׀ et cj c 25 || ^{b-b} cf 1, 5^{a-a} || ^c mlt Mss ישטף, S(V) ntdr, l
? ישטף || 27 ^{a-a} 1 לקץ ׀ ויפיח לקץ ut Hab 2, 3? || 31 ^a 1 'המ' vel 'הש' cf 12, 11 ||
32 ^a prp פו— cf Ⓞ || ^b 2 Mss קות; prp c 2 Mss בחלקלקות ut 21. 34 cf Ⓞ.

35 עֲלֵיהֶם רַבִּים בַּחֲלָקְלָקוֹת: 35 וּמִן־הַמְּשַׁכְּלִים יִכָּשְׁלוּ לְצַרוּף בָּהֶם
 36 וּלְבָרֵר וּלְלַבֵּן^a עַד־עֵת קָץ כִּי־עוֹד לַמוֹעֵד: 36 וְעָשָׂה כְרָצוֹנוֹ
 הַמֶּלֶךְ וַיִּתְרוֹמֶם וַיִּתְגַּדֵּל עַל־כָּל־אֱלֹהִים וְעַל־אֱלֹהִים יִדְבֹּר נִפְלְאוֹת
 37 וְהִצְלִיחַ עַד־כַּלָּה זְעַם כִּי נִחַרְצָה נִעֲשָׂתָה: 37 וְעַל־אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו
 לֹא יִבִּין וְעַל־חַמְדַּת נָשִׁים וְעַל־כָּל־אֱלֹהִים^a לֹא יִבִּין כִּי עַל־כָּל
 38 יִתְגַּדֵּל: 38 וְלֹאֱלֹהִים מְעֻזִּים^a עַל־כִּנּוּ יִכְבֹּד וְלֹאֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא־יִדְעֵהוּ
 39 אֲבֹתָיו יִכְבֹּד בְּזָהָב וּבְכֶסֶף וּבְאֶבֶן יִקְרָה וּבַחֲמֻדוֹת: 39 וְעָשָׂה
 לְמַבְצְרֵי מְעֻזִּים עִם־אֱלֹהִים נִכְרָ אֲשֶׁר הַכִּיֹּר^b יִרְבֶּה כְּבוֹד וְהַמְּשִׁילִם
 40 בְּרַבִּים וְאֲדָמָה וְחָלֵק בְּמַחֲוִיר: 40 וּבַעֲת קָץ יִתְנַחַח עִמּוֹ מֶלֶךְ
 הַנְּגֹב וַיִּשְׁתַּעַר עָלָיו מֶלֶךְ הַצָּפוֹן בְּרֶכֶב וּבַפָּרָשִׁים וּבְאֲנִיּוֹת רַבּוֹת
 41 וּבָא בְּאַרְצוֹת וְשָׁטַף וְעָבַר: 41 וּבָא בְּאַרְץ הַצְּבִי וּרְבּוֹת^a יִכָּשְׁלוּ
 42 וְאֱלֹהֵי יִמְלָטוּ מִיָּדוֹ אַדּוּם וּמוֹאָב וְרֵאשִׁית^b בְּנֵי עַמּוֹן: 42 וַיִּשְׁלַח יָדוֹ
 43 בְּאַרְצוֹת^a וְאַרְץ מִצְרַיִם לֹא תִהְיֶה לְפִלִּיטָה: 43 וּמִשָּׁל בְּמִכְמֹנֵי
 הַזָּהָב וְהַכֶּסֶף וּבְכָל חַמְדוֹת מִצְרַיִם וּלְבָיִם וְכַשִּׁים בְּמִצְרַיִם:
 44 וּשְׂמֵעוֹת יִבְהַלְּהוּ מִמִּזְרַח וּמִצָּפוֹן וַיֵּצֵא בְּחֵמָא גְדֹלָה לְהַשְׁמִיד
 45 וְלִהְיֹתֵם רַבִּים: 45 וַיִּטַּע^a אֲהֲלֵי^b אֶפְרָיִם בֵּין יָמִים^c לְהַר־צְבִי־
 קָדֵשׁ וּבָא עַד־קִצּוֹ וְאִין עוֹזֵר לוֹ:

ב מל⁴². ל מל
 ל. ד חס בליש וכל
 לרצונכם דכות⁴³
 ל⁴⁴. ו חס בכתיב
 למערב⁴⁵
 ג. ב⁴⁶
 ד
 ב חס בליש⁴⁷
 ב. ל חס
 ג. ב⁴⁸. 49
 ב⁵⁰. יכיר וחד מן ז⁵¹
 ק פסוק מן הי
 מילין ז מכה וז מכה
 ג. ב⁵². 53
 ב פת בסיפ⁵⁴. יו ר"פ
 ג. ב⁵⁵. 56
 ב פת בסיפ⁵⁴. ג. ב⁵⁷. ל
 ל חס. ב
 ג חס בליש⁵⁸. ל כת א
 ל. ג⁵⁹. ליש מפק פ
 ול בליש
 ג. ב⁶⁰. ה מל
 ח. ד. פת¹

12 1 וּבַעֲת הַהִיא יַעֲמֹד מִיכָאֵל הַשָּׁר הַגָּדוֹל

הָעֹמֵד עַל־בְּנֵי עַמְךָ וְהִיטָה עֵת צָרָה

אֲשֶׁר לֹא־נִהְיֶתָה מְהִינּוֹת גּוֹי עַד הָעֵת הַהִיא

וּבַעֲת הַהִיא יִמְלֹט עִמְךָ כָּל־הַנּוֹמְצֵא כְּתוּב בַּסֵּפֶר:

2 וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי^a אֲדָמַת־עַפְרָא^a יִקִּיצוּ

42 Mm 4241. 43 Mm 3874 contra textum. 44 Mm 471 a. 45 Mm 879. 46 Mm 3875. 47 Cf Dt 33,17 et Mp sub loco. 48 Mm 1365. 49 Mm 1783. 50 Mp sub loco. 51 Mm 1594. 52 Mm 1705. 53 Mm 1862. 54 Mm 3876. 55 Mm 1157. 56 Mm 3877. 57 Mm 3871. 58 Mm 1727. 59 Mm 3814. 60 Mm 2129. Cp 12 1 Mm 1482. 2 Mm 3103. 3 Mm 3044. 4 Mm 4248.

35 ^a ex * וְלִהְלַבֵּן; prp וְלִהְלַבֵּן || 36 ^a אֱלֹהִים || 37 ^{a-a} > 2 Mss Ⓞ', add? || 38 ^{a-a} Ⓞ⁹ (ο εβρ' D) και θεὸν μαωζιν, Ⓞ⁹ sec Hier (et) deum fortissimum cf a', S 'lh' 'šjn' || 39 ^a Ⓞ μετά = λι, sed I עם (עם ... ועשה = et collocabit ... copias)? || ^b K הַכִּיֹּר, Ⓞ ut Q יִכִּיר || 41 ^a σ' sec Hier et multa millia, I' ור' cf 12^b || ^b S wšrk', I וְשִׁאֲרִית? || 42 ^a pc Mss ב' || 45 ^a prp וַיִּטַּע || ^b sic L, mlt Mss Edd לִי - || ^c S jm' = הַיָּמִים || Cp 12,2 ^{a-a} Ⓞ⁹ ἐν τῷ πλάτει τῆς γῆς, Ⓞ⁹ (D) ἐν γῆς χώματι = λι cf akk bit eprī.

ג. ב⁴⁹

